สิ่งมีชีวิตในป่าที่ถูกลืมเลือน

FORGOTTEN WILD CREATURES.

นางสาว กนกวรรณ ไชยพิพัฒนขจร

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2562-2563

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม

.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติ แสงแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์มงคล เกิดวัน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย ดอนประศรี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล อ่ำสมคิด)

..... กรรมการ
(อาจารย์กฤช งามสม)

..... กรรมการ
(อาจารย์อคราส พรขจรกิจกุล)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนดล ดีรุจิเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์
(อาจารย์มงคล เกิดวัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปะนิพนธ์	สิ่งมีชีวิตในป่าที่ถูกลืมเลือน
	Forgotten wild creatures.
ชื่อ	นางสาว กนกวรรณ ไชยพิพัฒนขจร
รหัสนักศึกษา	59020427
สาขาวิชา	วิจิตรศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2562-2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	อ.มงคล เกิดวัน

บทคัดย่อ

สัตว์ป่า หมายถึงสัตว์ทุกชนิด ไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลง หรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติ ย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือในน้ำ และให้หมายความรวมถึง ไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้น ทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะ ที่ได้จดทะเบียนทำตั๋วรูปพรรณตามกฎหมาย ว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะ ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ป่าไม้ อันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าได้ถูกทำลายลงไปมาก การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่องทำให้ประเทศไทยสูญเสียพื้นที่ป่าไปแล้วประมาณ 67 ล้านไร่ ปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าอยู่ถึงร้อยละ 53.3 ของพื้นที่ประเทศ และลดลงมาโดยตลอด โดยพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุก (ปี พ.ศ. 2532-2541) เฉลี่ย 1.1 ล้านไร่ต่อปี พื้นที่ป่าที่เหลืออยู่จะมีพื้นที่ที่มีสภาพทางระบบนิเวศที่สมบูรณ์อยู่ไม่มาก โดยส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

สัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์หายาก ที่มีสถานะใกล้จะสูญพันธุ์ หรืออาจจะสูญพันธุ์ไปแล้ว จึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติเข้มงวดกวดขัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายแก่สัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่หรือซากสัตว์ป่า กำหนดตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 จำนวน 9 ชนิด เป็นสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมทั้งหมด ได้แก่ แรด กระซู่ กูปรี ควายป่า ละองหรือละมั่ง สมัน เนื้อทราย เลียงผา และกวางผา แต่เนื่องจาก เนื้อทรายสามารถเพาะขยายพันธุ์ได้จำนวนมากจึงถูกตัดออกจากสถานะใกล้สูญพันธุ์ สาเหตุของการใกล้จะสูญพันธุ์ของสัตว์ป่าสงวนเกิดจากการทำลายป่าที่อยู่อาศัยและหากิน โดยการตัดไม้ การสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ ถนน ที่อยู่อาศัยและสถานประกอบธุรกิจ อีกทั้งมีสาเหตุมาจากการถูกล่าหรือจับมาเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีราคาสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะประสบผลสำเร็จและลุล่วงไปด้วยดีไม่ได้ถ้าหากปราศจากคำแนะนำติชม ตลอดให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะช่วยแก้ไขปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจข้าพเจ้ามาตลอด ไม่ว่าจะเป็นบิดา มารดา และบุคคลในครอบครัวทุกๆท่าน อาจารย์ ที่คอยประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า ไปจนถึง มิตรสหาย พี่ๆ น้องๆ ที่คอยให้กำลังใจและการสนับสนุนการทำศิลปะนิพนธ์นี้

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดาซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่งตลอดจนครูบาอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า ทำให้ผลงานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์

กนกวรรณ ไชยพิพัฒนขจร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 แนวความคิดสร้างสรรค์	2
1.4 ขอบเขตของโครงการ	2
บทที่ 2 ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์	4
2.1 ที่มา	4
2.2 อิทธิพลที่ได้รับ	22
2.3 แนวความคิดสร้างสรรค์	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์	27
3.1 การสร้างภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง	27
3.2 กระบวนการสร้างงาน	28
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	52
4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุ	52
4.2 วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ	54
บทที่ 5 บทสรุป	56
บรรณานุกรม	58
ภาพผลงานศิลปะ	60
ประวัติผู้เขียน	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

รูปที่			หน้า
1.	ภาพที่ 2.1	แรดชวา (Javan Rhinoceros) (The Rainforest Alliance. 2557 : Online).	6
2.	ภาพที่ 2.2	กระซู่ (Dicerorhinu umatrensis) (Wikipedia. 2557 : Online)	8
3.	ภาพที่ 2.3	กูปรีหรือโคไพร (Bos sauvell) (Wikipedia. 2557 : Online)	11
4.	ภาพที่ 2.4	ควายป่า (Bubalus buballs) (Wikipedia. 2557 : Online)	12
5.	ภาพที่ 2.5	ละองหรือละมั่ง (Rucervus eldi) (Wikipedia. 2557 : Online)	13
6.	ภาพที่ 2.6	สมันหรือเนื้อสมัน (Schomburgk' deer) (Nation Multimedia. 2557 : Online)	15
7.	ภาพที่ 2.7	เลียงผา (Serow) (Zoo Thailand. 2557 : Online)	16
8.	ภาพที่ 2.8	กวางผาจีน (Chinese goral) (Wikipedia. 2556 : Online)	18
9.	ภาพที่ 2.9	แมวลายหินอ่อน (Marbled cat) (Wikipedia. 2557 : Online)	19
10.	ภาพที่ 2.10	สมเสร็จ (Malayan tapir, Asian tapir) (Andrew Hook. 2556 : Online)	20
11.	ภาพที่ 2.11	เก้งหม้อ (Fea's muntjac, Tenasserim muntjac) (Wikipedia. 2557 : Online)	21
12.	ภาพที่ 2.12	วิสัยทัศน์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2558 : Online)	23
13.	ภาพที่ 2.13	สืบ นาคะเสถียร (มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร. 2533 : Online)	23
14.	ภาพที่ 2.14	ป่าห้วยขาแข้งทางตอนใต้ (สืบ นาคะเสถียร. 2532 : Online)	25
15.	ภาพที่ 3.1	ภาพร่างชิ้นที่ 1	27
16.	ภาพที่ 3.2	ดินเหนียว	28
17.	ภาพที่ 3.3	อุปกรณ์ปั้น	28
18.	ภาพที่ 3.4	ถังพลาสติกใหญ่	29
19.	ภาพที่ 3.5	พลาสติกคลุมดิน	29
20.	ภาพที่ 3.6	ดินเหนียว	30
21.	ภาพที่ 3.7	ทราย	30
22.	ภาพที่ 3.8	เศษดินเผาทุบละเอียด	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

รูปที่			หน้า
23.	ภาพที่ 3.9	แกลบเผา	31
24.	ภาพที่ 3.10	จอบ	32
25.	ภาพที่ 3.11	กระบะผสมปูน	32
26.	ภาพที่ 3.12	เตาเผาที่ทำจากอิฐมอญ	33
27.	ภาพที่ 3.13	เตาเผาที่ทำจากถัง 200 ลิตร	33
28.	ภาพที่ 3.14	เศษใบไม้	34
29.	ภาพที่ 3.15	กิ่งไม้ ท่อนไม้	34
30.	ภาพที่ 3.16	ทุบดิน	35
31.	ภาพที่ 3.17	ทุบกระถางดินเผา	35
32.	ภาพที่ 3.18	ผสมดิน	36
33	ภาพที่ 3.19	เจาะรูใส่น้ำ	36
34	ภาพที่ 3.20	คลุมดินด้วยพลาสติก	37
35	ภาพที่ 3.21	ผสมดิน	37
36	ภาพที่ 3.22	ใส่ส่วนขา	38
37	ภาพที่ 3.23	เก็บผิว	38
38	ภาพที่ 3.24	เก็บสัดส่วน	39
39	ภาพที่ 3.25	เก็บรายละเอียด	39
40	ภาพที่ 3.26	ตัดฐาน	40
41	ภาพที่ 3.27	แบ่งชิ้นงานฐาน	40
42	ภาพที่ 3.28	ใส่ขอบฐาน	41
43	ภาพที่ 3.29	กดดินให้ผสานกัน	41
44	ภาพที่ 3.30	นำแผ่นดินขึ้นรูปทรง	42
45	ภาพที่ 3.31	วัดจุดยืน	42
46	ภาพที่ 3.32	เก็บรายละเอียดตึก	43
47	ภาพที่ 3.33	ติดตึกเข้ากับฐาน	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

รูปที่			หน้า
48	ภาพที่ 3.34	ที่เผาแบบอบแกลบ	44
49	ภาพที่ 3.35	ใส่ชิ้นงานในปี๊บ	44
50	ภาพที่ 3.36	ใส่แกลบชั้นแรก	45
51	ภาพที่ 3.37	ใส่แกลบชั้นสุดท้าย	45
52	ภาพที่ 3.38	จุดไฟด้วยเศษใบไม้บนกองแกลบ	46
53	ภาพที่ 3.39	แกลบติดไฟ	46
54	ภาพที่ 3.40	นำชิ้นงานที่เผาเสร็จออก	47
55	ภาพที่ 3.41	ผึ่งชิ้นงานให้หายร้อน	47
56	ภาพที่ 3.42	ถังที่ทำการเจาะช่องใส่ฟืนละเปิดก้นถัง	48
57	ภาพที่ 3.43	ติดฝาปิดช่องใส่ชิ้นงาน	48
58	ภาพที่ 3.44	แผ่นสังกะสีที่นำมาม้วนทำเป็นปล่องควัน	49
59	ภาพที่ 3.45	ตัดตะแกรงเหล็กเป็นที่วางชิ้นงาน	49
60	ภาพที่ 3.46	นำตะแกรงเหล็กใส่ในถังและนำเหล็กมาขัดเพื่อวางตะแกรง	50
61	ภาพที่ 3.47	ใส่ฟืนเพิ่มอุณหภูมิไฟ	50
62	ภาพที่ 3.48	ปิดรูช่องลมด้วยดินเหนียว	51
63	ภาพที่ 3.49	เตาเย็นจึงนำชิ้นงานออก	51
64	ภาพที่ 4.1	โมเดลสัตว์ป่าสงวน	52
65	ภาพที่ 4.2	โมเดลสัตว์ป่าสงวน	53
66	ภาพที่ 4.3	โมเดลสัตว์ป่าสงวน	53
67	ภาพที่ 4.4	โมเดลสัตว์ป่าสงวน	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่1

บทนำ

สัตว์ต่างๆ ได้ถูกธรรมชาติรังสรรค์ขึ้นอย่างสวยงาม ทั้งชีวิตความเป็นอยู่ และรูปลักษณ์ที่สวยเป็นเอกลักษณ์เฉพาะไม่ว่าจะเป็น สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ปีก และรวมไปถึงแมลงชนิดต่างๆ สัตว์เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของโลก ซึ่งภายในอดีตประเทศไทยมีสัตว์ป่าหลากหลายสายพันธุ์ ที่เกิดและอาศัยอยู่ภายในป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งในช่วงสมัยนั้นมนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับสัตว์ป่าได้ ถึงแม้จะมีการออกล่าสัตว์ป่าบางชนิด เพื่อนำมาเป็นอาหาร แต่การล่าสัตว์ป่าในสมัยก่อนนั้นไม่ได้ส่งผลกระทบที่ร้ายแรงที่ถึงขั้นจะทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ให้กับสัตว์ป่าเหล่านั้น

1.1 ความสำคัญของโครงการ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันมีมาก จึงส่งผลทำให้เกิดสภาวะวิกฤตทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรสัตว์ป่าในภาพรวม ทรัพยากรที่สำคัญเหล่านี้ต่างก็มีความสำคัญในแง่ของการพึ่งพิงเกื้อกูลกันในระบบนิเวศ หากส่วนหนึ่งส่วนใดขาดไปก็จะส่งผลทำให้ระบบนิเวศเสียสมดุลและย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอื่นๆด้วย

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้นั้น เกิดจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ ถนน เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มนุษย์ สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมทั้งการปรับปรุงเส้นทางโดยการขยายช่องทางการจราจรเพื่อจะรองรับปริมาณการใช้รถของประชาชนที่เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันถนนบางเส้นถูกสร้างขึ้นโดยตัดผ่านพื้นที่ป่าอนุรักษ์หลายแห่ง และการสร้างตึก อาคาร บ้านเรือน ที่รุกล้ำเข้าเขตป่าสงวน เพื่อไว้พักอาศัยบางช่วงเวลา หรือเปิดเป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อทำรายได้ให้กับตนเอง โดยการทำลายพื้นที่ป่า เพื่อที่จะสร้างสิ่งก่อสร้างขึ้นในสถานที่ หรือบริเวณที่ตนต้องการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก จากการสร้างถนน และตึก อาคาร บ้านเรือนทำให้เกิดความสูญเสียในหลายด้าน เช่น ทำให้สัตว์ป่าถูกรถชน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมของสัตว์ป่าที่ถูกสิ่งก่อสร้างขวางกั้นทำให้สัตว์ป่าไม่สามารถเคลื่อนย้ายประชากรหรือกระจายพันธุกรรมจึงทำให้เกิดการผสมเลือดชิด (Inbreeding) และที่สำคัญผลกระทบที่โหดร้ายต่อสัตว์ป่าในการสร้างถนนและตึก อาคาร บ้านเรือนนั้น เป็นการเพิ่มโอกาสในการเกิดปัจจัยคุกคามจากมนุษย์ที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ป่าอนุรักษ์และสัตว์ป่าได้ง่ายขึ้น (มงคล สาฟูวงศ์. 2555)

เมื่อสัตว์ป่าบางสายพันธุ์ลดน้อยลงจากสาเหตุสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศป่าไม้ที่มีการเปลี่ยนแปลง และการรุกล้ำของมนุษย์ จึงทำให้เกิดพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพื่อมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สัตว์ป่านั้นสูญพันธุ์ไป ซึ่งสัตว์ป่าสงวนนั้นได้ถูกกำหนดตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 จำนวน 9 ชนิด เป็นสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมทั้งหมด ได้แก่ แรด กระซู่ กรู ปี ควายป่า ละองหรือละมั่ง สมัน เนื้อทราย เลียงผา และกวางผา ต่อมาสถานการณ์ของสัตว์ป่าในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป

สัตว์ป่าหลายชนิดถูกคุมคามเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มากยิ่งขึ้น จึงได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติเดิมและตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ขึ้นใหม่ ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มเติมชนิดสัตว์ป่าที่มีสถานะล่อแหลมเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์อย่างยิ่ง 7 ชนิด และตัดสัตว์ป่าที่ไม่อยู่ในสถานะใกล้สูญพันธุ์ เนื่องจากเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ได้มาก 1 ชนิด คือ เนื้อทราย รวมจำนวนกับสัตว์ป่าสงวนเดิม 8 ชนิด เป็นทั้งหมด 15 ชนิด

เนื่องจากสัตว์ป่าสงวนนั้น ไม่เป็นที่เผยแพร่เท่าที่ควร ประกอบกับสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ขาดการส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ในด้านของการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่าอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงเป็นสาเหตุให้ปัจจุบันมีผู้ทราบถึงสัตว์ป่าสงวนอย่างไม่กว้างขวาง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อนำเสนอผลงานประติมากรรมสัตว์ป่าสงวนในประเทษไทยให้คนยุคสมัยใหม่ได้รู้จัก
2. เพื่อทำการพาณิชย์โดยสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ ด้านความรู้เรื่องการประยุกต์งานประติมากรรมดินเผาให้อยู่ในรูปแบบสมัยใหม่ พัฒนาฝีมือการปั้นงานประติมากรรม

1.3 แนวความคิดสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสร้างผลงานจากความชื่นชอบ ความหลงใหลในความงามของลักษณะรูปลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของสัตว์ป่าแต่ละชนิด การดำเนินชีวิตในที่อยู่อาศัยที่มีความแตกต่างกัน และจากการสูญเสีย ล้มตายของสัตว์ป่าที่มีสาเหตุมาจากมนุษย์ ข้าพเจ้าจึงคิดที่จะสร้างผลงานประติมากรรมที่สร้างเรื่องราวออกมาจากอารมณ์ ความรู้สึกที่แฝงอยู่ในตัวข้าพเจ้าที่ได้รับรู้และรวบรวมข้อมูลมาจากในหลายช่องทาง

1.4 ขอบเขตของโครงการ

1.สร้างผลงานประติมากรรมในรูปทรงสัตว์ป่าสงวน เพื่อช่วยเพิ่มช่องทางการนำเสนอสัตว์ป่าสงวนให้กับผู้คนในปัจจุบัน ให้ผู้ชมได้สัมผัสและดูชิ้นงานได้อย่างใกล้ชิด และยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานเป็นแนวรูปแบบกึ่งเสมือนจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.กรรมวิธีประติมากรรม

3.1 นวดผสมดินเหนียวกับทราย ดินดิบ และแกลบเผา

3.2 ปั้นขึ้นรูปผลงานตามแบบ โดยเริ่มจากฐานล่างของงาน

3.3 นำชิ้นงานที่ปั้นเสร็จแล้ว นำไปผึ่งให้แห้งสนิท

3.4 เมื่อชิ้นงานแห้งสนิท จึงนำไปเข้าเตาเผา

4.จำนวนผลงานมี 1 ชุด ประกอบด้วยผลงาน 12 ชิ้น

4.1 ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่2
ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์

2.1 ที่มา

ในวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละคนนั้นล้วนแล้วมีความแตกต่างออกไป ในบริบทของครอบครัว สังคม ชุมชน ท้องถิ่น ผู้คนส่วนมากดำเนินชีวิตอยู่ภายในตัวเมือง ที่มีความสะดวกสบายในการใช้ชีวิต ในเรื่องการเดินทาง ที่อยู่อาศัยและการบริโภค มีเพียงคนกลุ่มน้อยที่อยากอาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่ไม่มีความสะดวกสบายในเรื่องการเดินทาง ที่อยู่อาศัย และการบริโภค ซึ่งเล่านี้ทำให้เกิดความแตกต่างที่หลากหลาย ในวิถีการแสดงออก การบริโภค การนึกคิดและการอยู่อาศัย ตัวข้าพเจ้าและครอบครัวมีวิถีการดำเนินชีวิตและอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่อุดมไปด้วยต้นไม้ ป่าไม้ สัตว์เลี้ยงและสัตว์ในธรรมชาติ ข้าพเจ้ามีความชื่นชอบในสัตว์ทั้งสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่า ในรูปลักษณ์ของสัตว์แต่ละชนิด ความงามของเขา กล้ามเนื้อ รูปทรงหูที่มีความแตกต่างกันไปในสัตว์แต่ละชนิด และต้นไม้ สิ่งเหล่านี้ผูกพันกับตัวข้าพเจ้าตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบันและรู้สึกถึงความเป็นตัวเรา ด้วยความที่ชื่นชอบในสัตว์และต้นไม้ ข้าพเจ้า ได้ต่อยอดความชื่นชอบนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึก

ความงามของรูปลักษณ์ การดำเนินชีวิตที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสัตว์ป่าแต่ละชนิด และความสูญเสียของเหล่าบรรดาสัตว์ป่า ที่สาเหตุหลักเกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งที่ไม่ได้ตั้งใจหรือตั้งใจ ข้าพเจ้าชื่นชอบสัตว์และมีความต้องการที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ให้ผู้คนตระหนักถึงสัตว์ในป่าที่ถูกรุกรานพื้นที่ ถูกล่าจนทำให้สัตว์ป่าบางชนิดเกิดการเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ โดยเริ่มต้นจากการศึกษาหาข้อมูลและภาพถ่ายของสัตว์ป่าที่เสี่ยงจะสูญพันธุ์จากกลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เว็บไซต์กลุ่มมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร เว็บไซต์ข่าวการลักลอบค้าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน และนำมาวิเคราะห์เพื่อหารูปทรงเรื่องราวทางศิลปะโดยนำเรื่องราวของการบุกรุกเพื่อที่ป่าสงวน ที่เป็นที่พึ่งพิงของเหล่าบรรดาสัตว์ป่าสงวน และความสัมพันธ์ในธรรมชาติเกิดจากการที่สิ่งมีชีวิตในป่าที่มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในแบบสภาวะกึดกันนั้นมาเป็นเนื้อเรื่องหลักในผลงาน

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานออกมาเป็นเรื่องราว ตามความรู้สึกภายในตนเองเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงถึงความงามที่น่าหลงใหลในรูปลักษณ์ของสัตว์ป่าแต่ละชนิด และเพื่อสะท้อนถึงเรื่องราวของสัตว์ป่าที่ถูกรุกรานพื้นที่โดยมนุษย์จนทำให้สัตว์ป่าเหล่านั้นมีสถานะเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ จนทำให้เกิดการถูกขึ้นชื่อเป็นสัตว์ป่าสงวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัตว์ป่าสงวน หมายถึง กำหนดตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 จำนวน 9 ชนิด เป็นสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมทั้งหมด ได้แก่ แรด กระซู่ กูปรี ควายป่า ละองหรือละมั่ง สมัน เนื้อทราย เลียงผา และกวางผา

สัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์หายาก, ใกล้จะสูญพันธุ์ หรืออาจจะสูญพันธุ์ไปแล้ว จึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติเข้มงวดกวดขัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายแก่สัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตอยู่หรือซากสัตว์ป่าซึ่งอาจจะตกไปอยู่ยังต่างประเทศด้วยการซื้อขาย ต่อมาเมื่อสถานการณ์ของสัตว์ป่าในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไป สัตว์ป่าหลายชนิดมีแนวโน้มถูกคุกคามเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มากยิ่งขึ้น ประกอบกับเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศในการ ควบคุมดูแลการค้าหรือการลักลอบค้าสัตว์ป่าในรูปแบบต่าง ๆ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศว่าด้วยชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าหรือ CITES ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมลงนามรับรองอนุสัญญาในปี พ.ศ. 2518 และได้ให้สัตยาบัน เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2526 นับเป็นสมาชิกลำดับที่ 80 จึงได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับเดิมและตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ขึ้นใหม่เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535

สัตว์ป่าสงวนตามในพระราชบัญญัติฉบับใหม่ หมายถึง สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้และตามที่กำหนดโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงชนิดสัตว์ป่าสงวนได้โดยสะดวกโดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแก้ไขหรือเพิ่มเติมเท่านั้น ไม่ต้องถึงกับต้องแก้ไขพระราชบัญญัติอย่างของเดิม ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มเติมชนิดสัตว์ป่าที่มีสภาพล่อแหลมต่อการสูญพันธุ์อย่างยิ่ง 7 ชนิด และตัดสัตว์ป่าที่ไม่อยู่ในสถานะใกล้จะสูญพันธุ์ เนื่องจากการที่สามารถเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ได้มาก 1 ชนิด คือ เนื้อทราย ต่อมาได้มีการเพิ่มรายชื่อสัตว์ป่าสงวนที่เป็นสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมขึ้นอีก 3 รายชื่อในวันที่ 9 ตุลาคม 2558 ที่ประชุมสงวนคุ้มครองสัตว์ป่าได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับเดิมและตราพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ขึ้นใหม่เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 รวมสัตว์ป่าสงวนที่เป็นสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมมีทั้งสิ้น 11 ชนิด ได้แก่

2.1.1 แรดชวา (Rhinoceros sondalcus)

แรดชวา หรือ ระมาด หรือ แรดซุนดา (Javan Rhinoceros) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ในอันดับสัตว์กีบคี่ในวงศ์แรด อยู่ในสกุลเดียวกันกับแรดอินเดีย เป็นหนึ่งในห้าชนิดของแรดที่ยังเหลืออยู่ ลำตัวยาว 3.1–3.2 ม.สูง 1.4–1.7 ม.มีขนาดใกล้เคียงกับแรดดำ เหนือจมูกมีนอสั้น ๆ หนึ่งนอมีขนาดเล็กกว่าแรดทุกชนิด จึงได้อีกชื่อว่า แรดนอเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 แรดชวา (Javan Rhinoceros) (The Rainforest Alliance. 2557 : Online)

การลดลงของแรดชวาเกิดจากการล่าเอานอซึ่งเป็นสิ่งมีค่าในการแพทย์แผนจีนซึ่งมีราคาถึง $30,000 ต่อกก.ในตลาดมืด การสูญเสียถิ่นอาศัยโดยเฉพาะผลของสงครามอย่างสงครามเวียดนาม มีส่วนในการลดลงและขัดขวางการฟื้นฟูของจำนวนประชากร แม้พื้นที่ถิ่นอาศัยที่เหลือจะได้รับการปกป้องแต่แรดชวายังคงเสี่ยงต่อการถูกล่า โรคภัยไข้เจ็บ และการสูญเสียความหลากหลายทางพันธุกรรมซึ่งจะนำไปสู่การผสมพันธุ์ในสายเลือดเดียวกัน

แรดชวามีอายุประมาณ 30-45 ปีในธรรมชาติ อาศัยอยู่ในป่าดินชื้น ป่าหญ้าชื้นแฉะ และลุ่มน้ำขนาดใหญ่ แรดชวาเป็นสัตว์สันโดษมักอยู่ลำพังเพียงตัวเดียว ยกเว้นช่วงจับคู่ผสมพันธุ์และเลี้ยงดูลูกอ่อน บางครั้งจะรวมฝูงกันเมื่อลงแช่ปลักโคลนหรือลงกินโป่ง มีอาหารหลักเป็น ใบไม้อ่อน ยอดไม้ ตาไม้ และผลไม้สุกที่ร่วงหล่นตามพื้นดิน นอกจากมนุษย์แล้วแรดชวาไม่มีศัตรูอื่นอีก แรดชวาจะหลีกเลี่ยงมนุษย์แต่จะโจมตีเมื่อรู้สึกถูกคุกคาม เป็นการยากที่นักวิทยาศาสตร์และนักอนุรักษ์จะศึกษาในแรดชวาโดยตรงเพราะพบยากมากและเป็นอันตรายต่อสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ชนิดจากการรบกวน นักวิจัยอาศัยเพียงกับดักกล้องและตัวอย่างมูลเพื่อประเมินสุขภาพและพฤติกรรม ดังนั้นจึงมีการศึกษาในแรดชวาน้อยกว่าในแรดทุกชนิด)

แรดชวามีขนาดเล็กกว่าแรดอินเดียซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องกับมัน มันมีขนาดใกล้เคียงกับแรดดำ ลำตัวยาว (รวมหัว) 3.1–3.2 ม. สูง 1.4–1.7 ม. เมื่อโตเต็มที่หนัก 900-2,300 กก. เนื่องจากแรดชวาอยู่ในสภาวะใกล้สูญพันธุ์จนถึงขั้นวิกฤติการวัดที่แม่นยำจึงไม่เคยกระทำและไม่มีความสำคัญไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความแตกต่างระหว่างเพศเด่นชัด แต่เพศเมียอาจใหญ่กว่าเพศผู้เล็กน้อย แรดชวาในเวียดนามมีขนาดเล็กกว่าในชวาโดยคำนวณจากรูปถ่ายและรอยเท้า

แรดชวามีนอเดียวเหมือนแรดอินเดีย (ชนิดอื่นมีสองนอ) จึงได้อีกชื่อว่า แรดนอเดียว นอของมันมีขนาดเล็กที่สุดในบรรดาแรดทั้งหมด ปกติยาวน้อยกว่า 20 ซม. เท่าที่มีการบันทึกนอที่ยาวที่สุดยาว 27 ซม. ไม่ปรากฏว่าแรดชวาใช้นอในการต่อสู้ น่าจะมีไว้ใช้ในการขุดโคลน ดันต้นไม้ลงเพื่อกิน และดันสิ่งของที่กีดขวางทางเดิน แรดชวามีปากบนยาวแหลมไว้ช่วยคว้ากับอาหารเหมือนแรดเล็มกินชนิดอื่น (แรดดำ สุมาตรา และ อินเดีย) มันมีฟันหน้าล่างยาวและคมซึ่งเมื่อเกิดการต่อสู้มันจะใช้ฟันนี้กัด หลังฟันหน้ามีฟันกรามที่มีปุ่มเตี้ย ๆ สองแถวใช้สำหรับเคี้ยวพืชหยาบ ๆ แรดชวามีประสาทการดมกลิ่นและฟังเสียงดีแต่มีสายตาที่แย่เหมือนกันกับแรดทุกชนิด ประมาณกันว่ามันมีอายุ 30-45 ปี

แรดชวาไม่มีขน มีหนังสีเทาหรือน้ำตาลเทา มีรอยพับที่ไหล่ หลังขาหน้า และสะโพก ทำให้ดูคล้ายกับว่ามันสวมเสื้อเกราะอยู่ รอยพับที่คอของแรดชวาเล็กกว่าของแรดอินเดีย แต่จะมีรูปร่างคล้ายอานม้าปกคลุมไปที่ไหล่ ง่ามก้นไม่เป็นร่อง ดังนั้นหางของแรดชวาจึงโค่งออกไปผิดกับแรดอินเดียที่มีง่ามก้นซึ่งตามปกติจะซุกหางไว้ในนั้น เพราะการเข้าไปรบกวนอาจทำให้แรดชวาเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ทำให้การศึกษาในขั้นต้นทำได้เพียงศึกษาจากมูลตัวอย่างและกับดักกล้อง แรดชวานั้นยากที่จะพบเจอ สังเกตพฤติกรรม และวัดได้โดยตรง ประเทศไทยมีรายงานว่าพบแรดชวาตามเทือกเขาตะนาวศรีและในป่าลึกตามแนวรอยต่อจังหวัดระนอง พังงา และสุราษฎร์ธานี แต่ปัจจุบันแรดชวาถูกจัดให้เป็นสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปจากธรรมชาติแล้วในประเทศไทย

แรดชวาอาศัยอยู่ในป่าต่ำที่เป็นป่าดิบชื้น หญ้าสูงและมีต้นกกปกคลุมริมแม่น้ำ ที่ลุ่มขนาดใหญ่ หรือพื้นที่ชุ่มชื้นที่มีปลักโคลน แม้ว่าโดยทั่วไปแล้วแรดชวาจะอาศัยอยู่ในที่ราบ แต่ชนิดย่อยในเวียดนามกลับอาศัยอยู่ในป่าสูง (มากถึง 2,000 ม.) อาจเป็นเพราะการล่าและการบุกรุกถิ่นอาศัยจากมนุษย์[

ปัญหาหลักที่ทำให้จำนวนประชากรของแรดชวาลดลงก็คือการล่าเอานอซึ่งเป็นปัญหาในแรดทุกชนิด การซื้อขายนอแรดในประเทศจีนมีมานานกว่า 2,000 ปี คนจีนเชื่อกันว่านอแรดเป็นยาในการแพทย์แผนจีน ตามประวัติศาสตร์มีการนำหนังมาทำเกราะสำหรับทหารจีนและคนในบางพื้นที่ของประเทศเวียดนามเชื่อกันว่าหนังสามารถแก้พิษงูได้ เนื่องจากการกระจายพันธุ์ของแรดชวาอยู่ในหลาย ๆ พื้นที่อยู่ในพื้นที่ยากจน ทำให้ยากที่จะชักจูงให้คนในพื้นที่ไม่ฆ่าสัตว์ที่ดูเหมือนว่าจะไม่มีประโยชน์นี้เพราะแรดสามารถขายได้ในราคาที่สูงมาก เมื่ออนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์เริ่มบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2518 มีการจัดแรดชวาให้อยู่ในบัญชีอนุรักษ์ที่ 1 ดังนั้นการซื้อขายแรดและชิ้นส่วนจึงเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย จากการสำรวจราคานอแรดในตลาดมืดปรากฏว่านอแรดเอเชียมีราคาสูงถึง 30,000 ต่อกก.ซึ่งสูงกว่านอแรดแอฟริกาถึงสามเท่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสูญเสียที่อยู่จากการเกษตรกรรมเป็นสาเหตุหนึ่งของการลดลงในประชากรแรดชวา แต่ไม่ได้เป็นสาเหตุสำคัญนักเพราะประชากรแรดชวานั้นอาศัยอยู่ในอุทยานเพียงสองแห่งที่ได้รับการปกป้องอย่างดี ถิ่นอาศัยที่เสื่อมโทรมจะขัดขวางการฟื้นตัวของประชากรให้ตกเป็นเหยื่อของการล่าสัตว์ได้โดยง่าย แม้ว่าจะมีความพยายามในการอนุรักษ์แต่โอกาสในการอยู่รอดของแรดชวาก็ยังน้อยมาก เพราะประชากรจำกัดอยู่ในพื้นที่เล็ก ๆ สองที่ทำให้อ่อนแอต่อโรคและเกิดการผสมพันธุ์กันเองในหมู่ญาติ การอนุรักษ์ทางพันธุกรรมประมาณว่าประชากรแรดทั้ง 100 ตัวนี้ควรรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมไว้ ในประเทศไทยแรดชวาเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535

2.1.2 กระซู่ (Dicerorhinu umatrensis)

กระซู่, แรดสุมาตรา หรือ แรดขน (Sumatran Rhinoceros) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในอันดับสัตว์กีบคี่จำพวกแรด กระซู่เป็นแรดที่มีขนาดเล็กที่สุดในโลก และเป็นแรดเพียงชนิดเดียวที่อยู่ในสกุล Dicerorhinus ที่ยังคงดำรงเผ่าพันธุ์ มาจนถึงปัจจุบัน มีลักษณะเด่นคือมี นอ 2 นอ เหมือนแรดแอฟริกา โดยนอจะไม่ตั้งยาวขึ้นมาเหมือนแรดชวา นอหน้าใหญ่กว่านอหลัง โดยทั่วไปยาว 15-25 ซม. ลำตัวมีขนหยาบและยาวปกคลุม เมื่อโตเต็มที่สูง 120–145 ซม. จรดหัวไหล่ ยาว 250 ซม. และมีน้ำหนัก 500-800 กก.

ภาพที่ 2.2 กระซู่ (Dicerorhinu umatrensis) (Wikipedia. 2557 : Online)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระซู่อาศัยอยู่ในป่าดิบชื้น ป่าพรุ และ ป่าเมฆในประเทศอินเดีย ภูฏาน บังกลาเทศ พม่า ลาว ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมณฑลเสฉวน ปัจจุบัน กระซู่ถูกคุกคามจนอยู่ในขั้นวิกฤติ เหลือสังคมประชากรเพียงหกแหล่งในป่า มีสี่แหล่งในสุมาตรา หนึ่งแหล่งในบอร์เนียว และอีกหนึ่งแหล่งในมาเลเซียตะวันตก จำนวนกระซู่ในปัจจุบันยากที่จะประมาณการได้เพราะเป็นสัตว์สันโดษที่มีพิสัยกระจัดกระจายเป็นวงกว้าง แต่คาดว่าเหลืออยู่ไม่ถึง 100 ตัว สาเหตุอันดับแรกของการลดลงของจำนวนประชากรคือการล่าเอานอซึ่งมีค่ามากในการแพทย์แผนจีน ขายได้ถึง 30,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัมในตลาดมืด นอกจากนี้ยังถูกคุกคามถิ่นอาศัยจากอุตสาหกรรมป่าไม้และเกษตรกรรม

กระซู่เป็นสัตว์สันโดษมักอยู่เพียงลำพังตัวเดียวยกเว้นช่วงจับคู่ผสมพันธุ์และเลี้ยงดูลูกอ่อน กระซู่เป็นแรดที่เปล่งเสียงร้องมากที่สุดการสื่อสารของกระซู่ยังรวมถึงการทำร่องรอยด้วยเท้า บิดงอไม้หนุ่มเป็นรูปแบบต่าง ๆ และการถ่ายมูลและละอองเยี่ยว มีการศึกษาในกระซู่มากกว่าแรดชวาซึ่งเป็นสัตว์สันโดษเหมือนกัน เพราะโปรแกรมที่นำกระซู่ 40 ตัวมาสู่กรงเลี้ยงที่มีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์สปีชีส์นี้ไว้ ในตอนแรกโปรแกรมนี้ถือว่าประสบความล้มเหลว มีกระซู่ตายจำนวนมากและไม่มีการให้กำเนิดลูกกระซู่เลยเกือบ 20 ปี การสูญเสียกระซู่ในโปรแกรมมากกว่าการสูญเสียกระซู่ในป่าเสียอีก

กระซู่ที่โตเต็มที่มีความสูงจรดหัวไหล่ประมาณ 120–145 ซม. ลำตัวยาวประมาณ 250 ซม. มีน้ำหนัก 500–800 กก. ถึงแม้ว่าจะมีกระซู่บางตัวในสวนสัตว์ที่หนักมากกว่า 1000 กก. กระซู่เหมือนกับแรดในแอฟริกาที่มีสองนอ นอใหญ่อยู่บริเวณจมูก โดยทั่วไปมีขนาด 15–25 ซม. ยาวที่สุดเท่าที่มีบันทึกไว้คือ 81 ซม. นอด้านหลังมีขนาดเล็กกว่ามาก ปกติแล้วจะยาวน้อยกว่า 10 ซม. และบ่อยครั้งที่เป็นแค่ปุ่มขึ้นมา นอมีสีเทาเข้มหรือสีดำ เพศผู้มีนอใหญ่กว่าเพศเมียหรือในเพศเมียบางตัวอาจไม่มีนอใน และไม่มีลักษณะแบ่งเพศที่เด่นชัดอื่นอีก กระซู่มีอายุโดยประมาณ 30-45 ปี เมื่ออยู่ตามธรรมชาติ มีหนังพับย่นขนาดใหญ่สองวงรอบที่ลำตัวบริเวณหลังขาหน้าและก่อนขาหลัง ที่คอมีรอยพับย่นเล็กน้อยรอบคอและรอบตา ริมฝีปากบนแหลมเป็นจะงอย หนังหนา 10-16 มม. มีสีน้ำตาลอมเทา ริมฝีปากและผิวหนังใต้ท้องบริเวณขามีสีเนื้อ กระซู่ตามธรรมชาติไม่พบไขมันใต้หนัง มีขนปกคลุมหนาแน่นถึงเล็กน้อย (ในลูกกระซู่จะปกคลุมหนาแน่น) ปกติจะมีสีน้ำตาลแดง ในธรรมชาติกระซู่จะไม่ค่อยมีขนให้เห็นได้ชัดเจนนักเพราะเกิดจากการลงแช่ปลัก แต่ในกรงเลี้ยงกระซู่จะมีขนงอกออกมา หยาบ คาดว่าเพราะมีการเสียดสีกับพุ่มไม้ในเวลาเดินน้อยมาก กระซู่มีขนยาวบริเวณรอบหูและปกคลุมบริเวณหลังไปถึงปลายหางซึ่งมีผิวหนังบาง กระซู่เหมือนกับแรดทุกชนิด มีสายตาที่แย่ แต่ประสาทหูและประสาทรับกลิ่นดีมาก กระซู่เคลื่อนที่ได้เร็วและกระฉับกระเฉง มันสามารถไต่เขาสูงชันและว่ายน้ำเก่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระซู่อาศัยอยู่ได้ทั้งพื้นราบและที่สูงในป่าดิบชื้น ป่าพรุ และป่าเมฆ ในบริเวณที่เต็มไปด้วยเนินสูงชันใกล้กับแหล่งน้ำโดยเฉพาะหุบลำธารสูงชันที่เต็มไปด้วยพุ่มไม้ กระซู่มีพิสัยกระจัดกระจายเป็นวงกว้างมากกว่าแรดเอเชียชนิดอื่น ทำให้ยากต่อการอนุรักษ์สปีชีส์นี้ให้ได้ผล มีเพียงหกแห่งเท่านั้นที่มีกระซู่อยู่กันเป็นสังคมคือ อุทยานแห่งชาติบุกิต บาริสซัน ซลาตัน (Bukit Barisan Selatan) อุทยานแห่งชาติกุนนุง ลอุสเซร์ (Gunung Leuser) อุทยานแห่งชาติกรินจี เซอบลัต (Kerinci Seblat) และ อุทยานแห่งชาติวาย์ กัมบัส (Way Kambas) บนเกาะสุมาตรา อุทยานแห่งชาติทามันเนการาในมาเลเซียตะวันตก และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตาบิน (Tabin) ในรัฐซาบะฮ์ ประเทศมาเลเซียบนเกาะบอร์เนียว

ในประเทศไทยเองก็มีรายงานถึงการพบกระซู่ในหลาย ๆ แห่งได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติเขาสก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร แต่ในปัจจุบันคาดว่ายังมีกระซู่หลงเหลืออยู่แค่ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลาบริเวณป่าฮาลาบาลาแต่ก็ไม่มีการพบเห็นมานานแล้วทำให้กระซู่จัดเป็นสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปจากธรรมชาติ (EW) แล้วในประเทศไทย

กระซู่เป็นสัตว์สันโดษปกติจะอยู่เพียงลำพังตัวเดียวยกเว้นช่วงเวลาจับคู่ผสมพันธุ์และเลี้ยงดูลูกอ่อน ตัวผู้จะมีอาณาเขตประมาณ 50 กม. ขณะที่ตัวเมียมีอาณาเขตประมาณ 10–15 กม. อาณาเขตของตัวเมียจะแยกจากกัน ขณะที่ตัวผู้บ่อยครั้งจะมีอาณาเขตเหลื่อมซ้อนกัน ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่ากระซู่มีการต่อสู้เพื่อปกป้องอาณาเขต เมื่อต่อสู้หรือป้องกันตัว กระซู่จะไม่ใช้นอพุ่งชนเหมือนแรดชนิดอื่น ๆ แต่จะใช้ริมฝีปากซึ่งเป็นรูปสามเหลี่ยมงับแทน ทำให้คาดกันว่ากระซู่มีนอเพื่อใช้ดันสิ่งกีดขวางเสียมากกว่า การบอกอาณาเขตกระทำโดยการขูดผิวดินด้วยเท้า การงอไม้หนุ่มด้วยรูปแบบที่แตกต่าง และการถ่ายมูล ละอองเยี่ยว กระซู่ออกหาอาหารเมื่อรุ่งเช้าและหลังเวลาเย็นก่อนค่ำ ระหว่างวันกระซู่จะนอนเกลือกกลิ้งในปลักโคลนเพื่อผ่อนคลายและพักผ่อน ในฤดูฝนกระซู่จะย้ายถิ่นสู่พื้นที่สูง ในฤดูหนาวก็จะย้ายกลับมาที่พื้นราบ กระซู่จะใช้เวลาส่วนใหญ่ของวันหมดไปกับการแช่ปลักโคลน เมื่อมันหาปลักโคลนไม่ได้กระซู่จะขุดดินเลนด้วยขาและนอเพื่อสร้างปลัก การแช่ปลักโคลนนี้จะช่วยกระซู่รักษาระดับอุณหภูมิของร่างกายและช่วยป้องกันผิวหนังของมันจากปรสิตภายนอกและแมลงอื่น ๆ จากกระซู่ตัวอย่างที่จับได้ เมื่อกระซู่ไม่ได้นอนแช่ปลักอย่างเพียงพอ ผิวหนังของมันจะแตกและอักเสบอย่างรวดเร็ว แผลเป็นหนอง ตามีปัญหา เล็บอักเสบ ขนร่วง และตายในที่สุด จากการศึกษาพฤติกรรมการนอนแช่ปลักโคลนเป็นเวลา 20 เดือนของกระซู่พบว่ากระซู่จะไปที่ปลักโคลนไม่เกิน 3 ปลักในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา หลังจาก 2–12 สัปดาห์ที่ใช้ปลักเดิม กระซู่ก็จะละทิ้งปลักนั้นไป

กระซู่ไม่มีศัตรูทางธรรมชาติอื่นนอกจากมนุษย์ เสือโคร่งและหมาป่าอาจสามารถล่าลูกกระซู่ได้ แต่ลูกกระซู่จะอยู่กับแม่ตลอดเวลา ความถี่ของการถูกล่าจึงไม่อาจเป็นที่ทราบได้ ถึงแม้กระซู่จะมีอาณาเขตซ้อนทับกับช้างและสมเสร็จแต่สัตว์เหล่านี้ไม่ปรากฏการแข่งขันกันทางด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหารและถิ่นอาศัย ช้างและกระซู่จะใช้ด่านร่วมกัน สัตว์เล็ก ๆ อย่างกวาง หมูป่า และหมาป่า ก็จะใช้ด่านที่กระซู่และช้างสร้างขึ้นด้วยเช่นกัน

2.1.3 กูปรีหรือโคไพร (Bos sauvell)

กูปรี หรือ โคไพร เป็นสัตว์จำพวกกระทิงและวัวป่า เป็นสัตว์กีบคู่ ตัวโต โคนขาใหญ่ ปลายหางเป็นพู่ขน ลักษณะทั่วไปตัวผู้ มีขนสีดำ ขนาดความสูง 1.71 - 1.90 เมตร ขนาดลำตัว 2.10 - 2.22 เมตร น้ำหนักตัวประมาณ 700 - 900 กิโลกรัม เขาตัวผู้จะโค้งเป็นวงกว้าง แล้วตีวงโค้งไปข้างหน้า ปลายเขาแตกออกเป็นพู่คล้ายเส้นไม้กวาดแข็ง ขาทั้ง 4 มีถุงเท้าสีขาวเช่นเดียวกับกระทิง (B. gaurus) ในตัวผู้ที่มีอายุมาก จะมีเหนียงใต้คอยาวห้อยลงมาจนเกือบจะถึงดิน เชื่อว่าใช้ในการระบายความร้อน ตัวเมีย มีขนสีเทา มีเขาตีวงแคบแล้วม้วนขึ้นด้านบน ไม่มีพู่ที่ปลายเขา มีเขากลวงแบบ Horns ขนาดเท่ากัน โคนเขาใหญ่ ปลายเขาแหลม ไม่มีการแตกกิ่ง ยาวประมาณ 1 เมตร

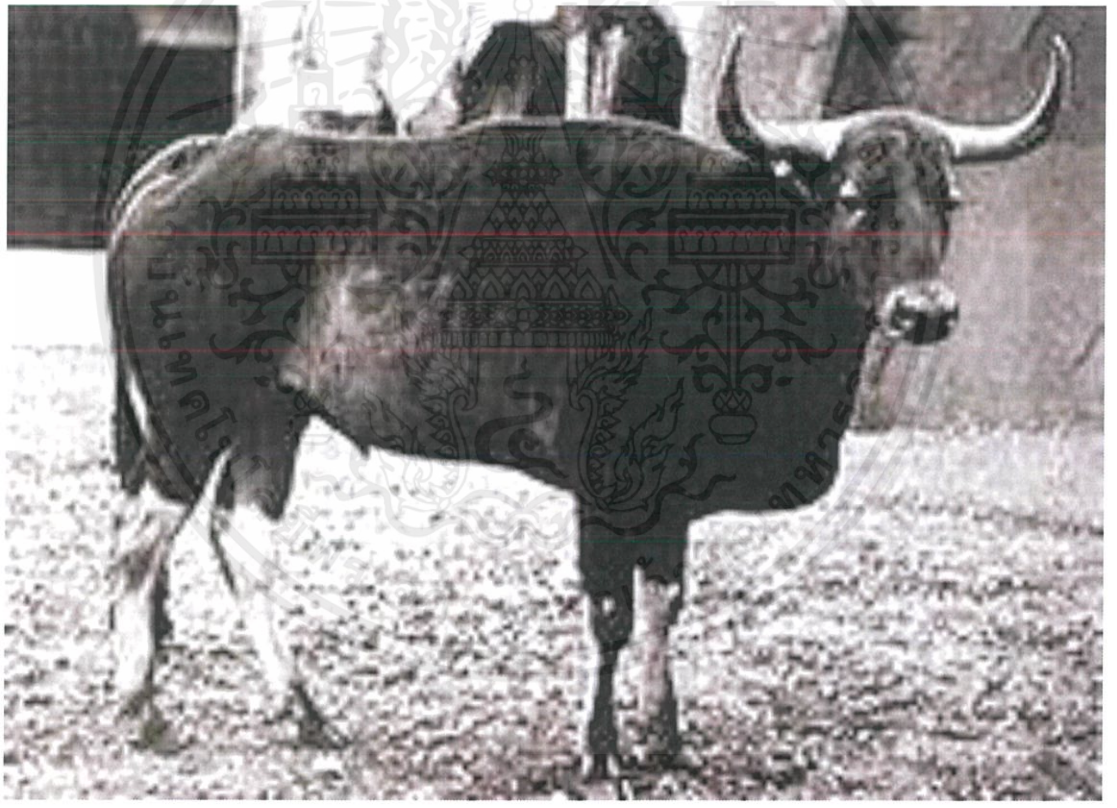

ภาพที่ 2.3 กูปรีหรือโคไพร (Bos sauvell) (Wikipedia. 2557 : Online)

ปัจจุบันไม่มีการรายงานการพบมานานแล้ว จนครั้งหนึ่งเคยเชื่อว่าสูญพันธุ์ไปจากโลกเป็นจังหวัดศรีสะเกษ รวมถึงบริเวณชายแดนระหว่างลาวตอนใต้และเวียดนามด้วย เพราะมักจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีข่าวว่าพบสัตว์ลักษณะคล้ายกูปรีบ่อย ๆ แต่ก็ยังไม่มีหลักฐานยืนยันที่น่าเชื่อถือพอ นอกจากคำเล่าลือเท่านั้น

ครั้งหนึ่ง เคยเชื่อกันว่า กูปรีอาจจะไม่ใช่วัวสายพันธุ์แท้ที่มีอยู่จริงในธรรมชาติ แต่เป็นเพียงแค่ลูกผสมของวัวบ้าน (B. taurus) กับวัวแดง (B. javanicus) ซึ่งเป็นวัวป่าอีกชนิดหนึ่งเท่านั้น แต่จากการตรวจสอบด้วยดีเอ็นเอของนักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศสและนักวิทยาศาสตร์ชาวไทยบ่งชี้ว่า ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด

2.1.4 ควายป่า (Bubalus buballs)

ควายป่า เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายควายบ้าน (B. bubalis) ที่อยู่ในสกุลเดียวกัน แต่ควายป่าแต่มีลำตัวขนาดลำตัวใหญ่กว่า มีนิสัยว่องไวและดุร้ายกว่าควายบ้านมาก สีลำตัวโดยทั่วไปเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลดำ ขาทั้ง 4 สีขาวแก่หรือสีเทาคล้ายใส่ถุงเท้าสีขาว ด้านล่างของลำตัวเป็นลายสีขาวรูปตัววี (V) ควายป่ามีเขาทั้ง 2 เพศ เขามีขนาดใหญ่กว่าควายบ้านมาก วงเขากางออกกว้างโค้งไปทางด้านหลัง ด้านตัดขวางเป็นรูปสามเหลี่ยม ปลายเขาเรียวแหลม ตัวโตเต็มวัยมีความสูงที่ไหล่เกือบ 2 เมตร ความยาวหัวและลำตัว 2.40–2.80 เมตร ความยาวหาง 60–85 เซนติเมตร น้ำหนักมากกว่า 1,000 กิโลกรัม

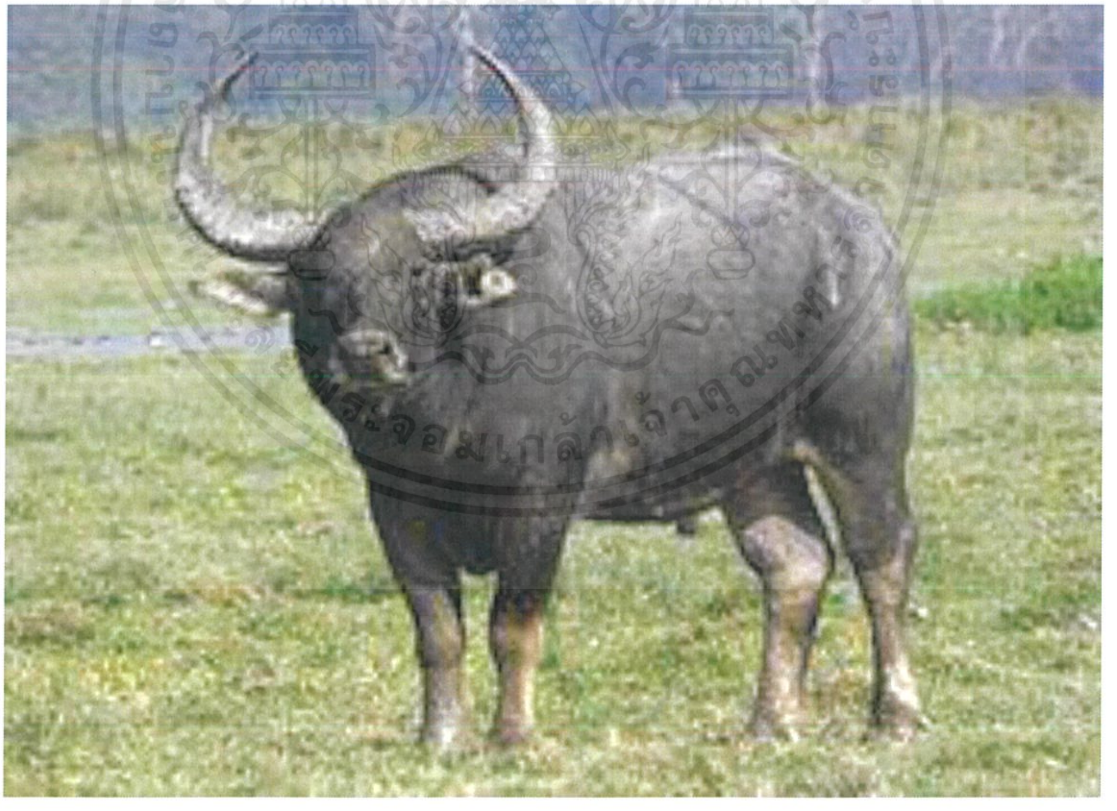

ภาพที่ 2.4 ควายป่า (Bubalus buballs) (Wikipedia. 2557 : Online)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หากินในเวลาเช้าและเวลาเย็น อาหารได้แก่ พวกใบไม้ หญ้า และหน่อไม้ หลังจากกินอาหารอิ่มแล้ว ควายป่าจะนอนเคี้ยวเอื้องตามพุ่มไม้ หรือนอนแช่ปลักโคลนตอนช่วงกลางวัน ควายป่าจะอยู่ร่วมกันเป็นฝูง ฤดูผสมพันธุ์อยู่ราว ๆ เดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ตกลูกครั้งละ 1 ตัว ตั้งท้องนาน 10 เดือน ควายป่ามีนิสัยดุร้ายโดยเฉพาะตัวผู้และตัวเมียที่มีลูกอ่อน เมื่อพบศัตรูจะตีวงเข้าป้องกันลูกอ่อนเอาไว้ มีอายุยืนประมาณ 20–25 ปี โดยควายป่ามักตกเป็นอาหารของสัตว์กินเนื้อโดยเฉพาะเสือโคร่ง ในอินเดีย ควายป่ามักอาศัยอยู่ร่วมในพื้นที่เดียวกับแรดอินเดีย ซึ่งเป็นสัตว์ดุร้าย แม้จะเป็นสัตว์กินพืชเหมือนกัน แต่ก็มักถูกแรดอินเดียทำร้ายอยู่เสมอ ๆ จนเป็นบาดแผลปรากฏตามร่างกาย สถานภาพในประเทศไทย ปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

2.1.5 ละองหรือละมั่ง (Rucervus eldi)

ละองละมั่ง (Panolia eldii) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในอันดับสัตว์กีบคู่ชนิดหนึ่ง เป็นกวางขนาดกลาง ขนตามลำตัวสีน้ำตาลแดง แต่สีขนจะอ่อนลงเมื่อเข้าสู่ฤดูร้อน ขนหยาบและยาว ในฤดูหนาวขนจะยาวมาก แต่จะร่วงหล่นจนดูสั้นลงมากในช่วงฤดูร้อน

ภาพที่ 2.5 ละองหรือละมั่ง (Rucervus eldi) (Wikipedia. 2557 : Online)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละองละมั่ง จะอาศัยและหากินในทุ่งหญ้าโปร่ง ไม่สามารถอยู่ในป่ารกได้ เนื่องจากเขาจะไปติดกับกิ่งไม้เหมือนสมัน (Rucervus schomburgki) อาหารหลักได้แก่ หญ้า ยอดไม้ และผลไม้ป่าต่าง ๆ เป็นสัตว์ที่ชอบรวมฝูง ในอดีตอาจพบได้มากถึง 50 ตัว บางครั้งอาจเข้าไปหากินและรวมฝูงกับสัตว์ที่ใหญ่และแข็งแรงกว่า อย่าง วัวแดง (Bos javanicus) หรือ กระทิง (B. gaurus) เพื่อพึ่งสัตว์เหล่านี้ในความปลอดภัย มีฤดูผสมพันธุ์ช่วงเดือนกุมภาพันธ์–เมษายน ตั้งท้องนาน 8 เดือน สถานภาพปัจจุบันเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์แล้ว และเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ละองละมั่งที่พบในธรรมชาติ ปัจจุบันนี้ ส่วนมาก เกิดจากการเพาะขยายพันธุ์โดยมนุษย์

ในกลางปี พ.ศ. 2554 ในประเทศไทย โดยองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประสบความสำเร็จในการผลิตละองละมั่งในหลอดแก้วเป็นครั้งแรกในโลก โดยแม่ละมั่งที่รับอุ้มท้องได้ตกลูกออกมาเป็นเพศเมียเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม ปีเดียวกัน ที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี โดยเป็นละองละมั่งพันธุ์พม่า

ในปลายปี พ.ศ. 2557 ที่สวนสัตว์เชียงใหม่ ละองละมั่งพันธุ์พม่าได้ตกออกมาพร้อมกันทั้งหมด 10 ตัว ทำให้จากเดิมที่เคยมีละองละมั่งพันธุ์ไทย 62 ตัว เพิ่มเป็น 72 ตัว นับเป็นสถานที่ ๆ มีละองละมั่งพันธุ์ไทยมากที่สุด

2.1.6 สมันหรือเนื้อสมัน (Schomburgk' deer)

สมัน หรือ ฉมัน หรือ เนื้อสมัน หรือ กวางเขาสุ่ม (Schomburgk's deer) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำพวกสัตว์กีบคู่ชนิดหนึ่ง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Rucervus schomburgki เป็นกวางขนาดกลาง ขนตามลำตัวสีน้ำตาลเข้ม ท้องมีสีอ่อนกว่า ริมฝีปากล่างและด้านล่างของหางเป็นสีขาว มีลักษณะเด่นคือ ตัวผู้จะมีเขาแตกแขนงออกไปมากมายเหมือนกิ่งไม้ ดูสวยงาม จึงได้ชื่อว่าเป็นกวางที่มีเขาสวยที่สุดในโลก มีกิ่งรับหมาหรือกิ่งเขาที่ยื่นออกไปข้างหน้ายาวกว่ากิ่งรับหมาของกวางชนิดอื่น ๆ สมันมีความยาวลำตัว 180 เซนติเมตร ความยาวหาง 10 เซนติเมตร มีความสูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ 100-110 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 100-120 กิโลกรัม สมันนั้นวิ่งเร็วประมาณ 100 กิโลเมตร ต่อชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

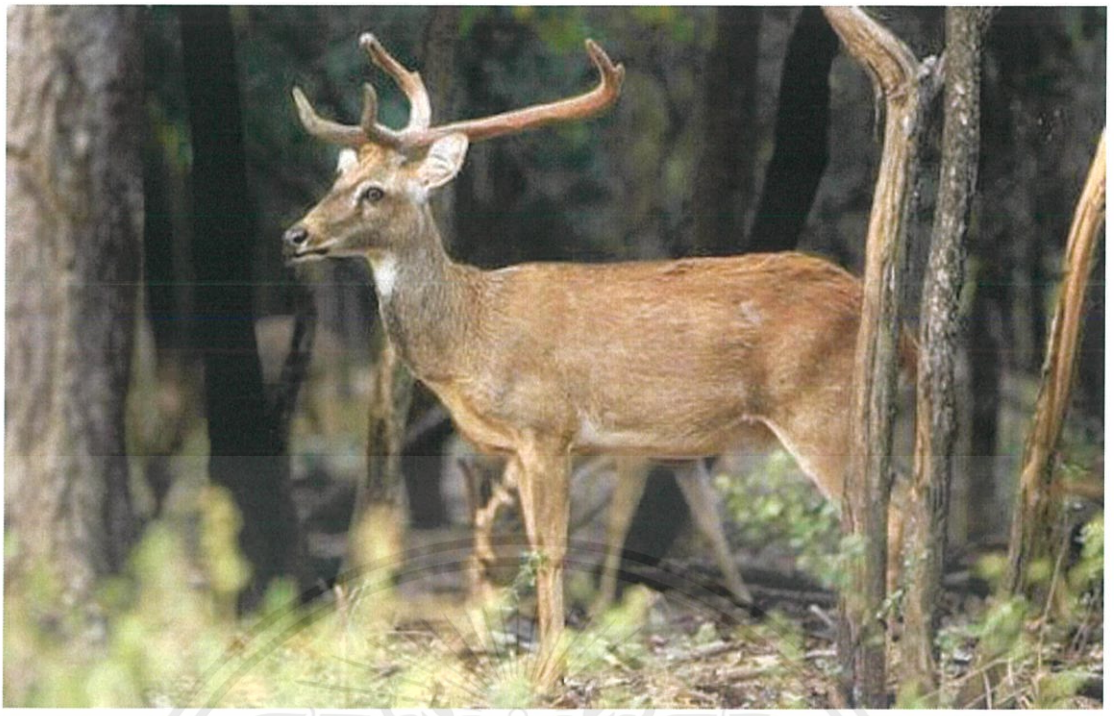

ภาพที่ 2.6 สมันหรือเนื้อสมัน (Schomburgk' deer) (Nation Multimedia. 2557 : Online)

มีการกระจายพันธุ์เฉพาะในที่ราบลุ่มภาคกลางของไทยเท่านั้น รวมถึงในบริเวณกรุงเทพมหานครปัจจุบันด้วย โดยอาศัยอยู่ในที่ทุ่งโล่งกว้าง ไม่สามารถหลบหนีเข้าป่าทึบได้ เนื่องจากกิ่งก้านของเขาจะไปติดพันกับกิ่งไม้ จึงเป็นจุดอ่อนให้ถูกล่าได้อย่างง่ายดาย ในสมัยอดีตชาวบ้านจะล่าสมันด้วยการสวมเขาปลอมเป็นตัวผู้เพื่อล่อตัวเมียออกมา จากนั้นจึงใช้ปืนหรือหอกพุ่งยิง

ปัจจุบัน สมันสูญพันธุ์แล้ว สมันในธรรมชาติตัวสุดท้ายถูกนายตำรวจคนหนึ่งยิงตายเมื่อ พ.ศ. 2475 ที่จังหวัดกาญจนบุรี สมันตัวสุดท้ายในที่เลี้ยงถูกชายขี้เมาตีตายที่วัดแห่งหนึ่งในตำบลมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อ พ.ศ. 2481 ในปี พ.ศ. 2534 มีรายงานว่าพบซากเขาสมันสดขายในร้านขายยาใจกลางเมืองพงสาลี และแขวงหลวงพระบาง ทางภาคเหนือของลาว ทำให้สันนิษฐานว่าอาจจะมีสมันหลงเหลืออยู่ในประเทศลาวก็เป็นได้ แต่เรื่องนี้ยังไม่มีหลักฐานยืนยันเพียงพอ โดยที่ทั้งชื่อสามัญในภาษาอังกฤษและชื่อวิทยาศาสตร์ของสมันตั้งเพื่อเป็นเกียรติแก่ เซอร์โรเบิร์ต แฮร์มันน์ โชมบวร์ก ผู้เป็นกงสุลอังกฤษประจำราชอาณาจักรสยามที่นำสมันเข้าไปเผยแพร่ในยุโรปเป็นคนแรก

ปัจจุบันสมันยังมีชื่อเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 เนื่องจากการคุ้มครองมีผลไปถึงซากด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.7 เลียงผา หรือเยือง หรือกูรำ หรือโครำ (Serow)

เลียงผา หรือ เยียงผา หรือ โครำ (Serows) เป็นสกุลของสัตว์กีบคู่สกุลหนึ่ง ในวงศ์ Bovidae วงศ์ย่อย Caprinae คือ วงศ์เดียวกับแพะและแกะ เลียงผามีลักษณะคล้ายกับกวางผา ซึ่งเดิมก็เคยถูกจัดให้อยู่สกุลเดียวกันมา ซึ่งบางข้อมูลยังจัดให้อยู่สกุลเดียวกัน แต่เลียงผามีขนาดใหญ่กว่า มีลักษณะคล้ายแพะแต่มีรูปหน้ายาวกว่า มีลำตัวสั้นแต่ขายาว ตัวเมียมีขนาดเล็กกว่าตัวผู้ มีเขาทั้งตัวผู้และตัวเมีย เขางอกยาวต่อเนื่องทุกปี ลักษณะของกะโหลกเมื่อเปรียบเทียบกับกวางผาที่มีกะโหลกโค้งเว้าแล้ว เลียงผามีกะโหลกแบน ขนตามลำตัวจะแปรเปลี่ยนไปตามอายุ, สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และชนิดพันธุ์ มีขนหยาบและไม่เป็น 2 ชั้นเหมือนกวางผา ใต้ตามีต่อมน้ำมันใช้สำหรับถูตามต้นไม้หรือโขดหินเพื่อประกาศอาณาเขต โดยมักอยู่ตามหน้าผาหรือภูเขาสูง หรือตามเกาะต่าง ๆ กลางทะเล มีความสามารถในการปีนป่ายที่สูงชันได้อย่างคล่องแคล่ว โดยสามารถทำความเร็วในการขึ้นที่สูงได้ถึง 1,000 เมตร ด้วยเวลาเพียง 15 นาที

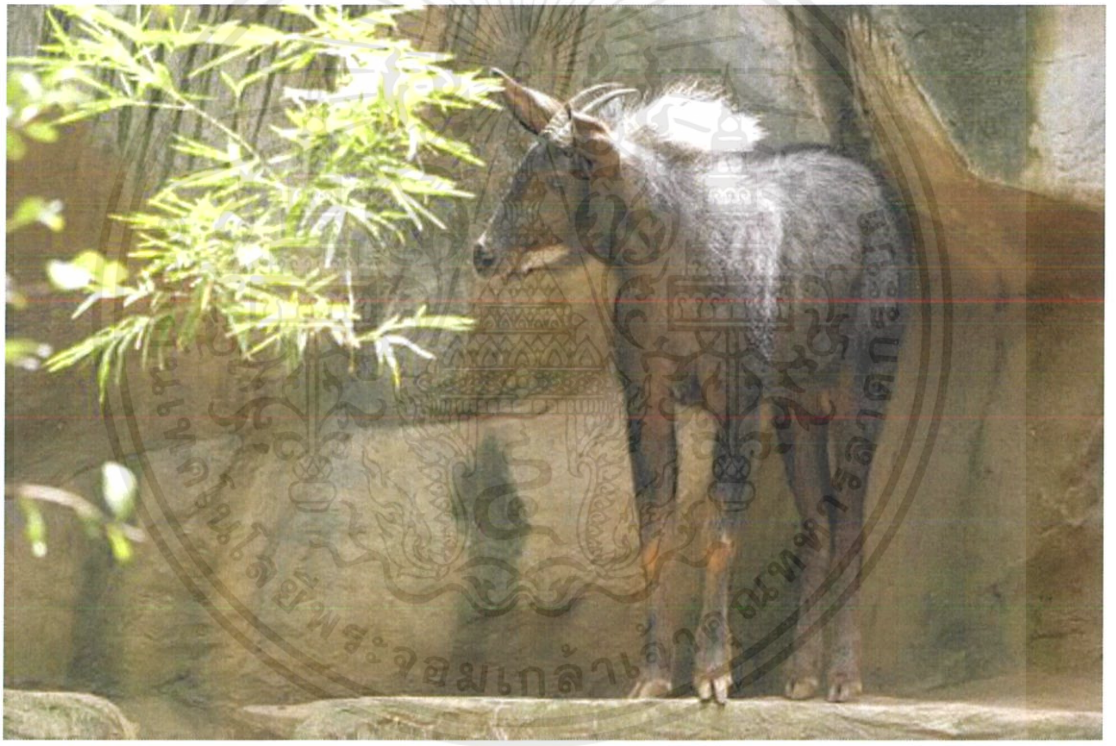

ภาพที่ 2.7 เลียงผา (Serow) (Zoo Thailand. 2557 : Online)

ปัจจัยคุกคามนอกจากการที่ป่าไม้อันเป็นที่พำนักถูกทำลายแล้ว เลียงผายังถูกไล่ล่าเพราะถูกเชื่อว่าเป็นสัตว์ที่ใช้น้ำมันในการรักษาบาดแผลที่ได้รับบาดเจ็บจากการพลัดตกเขาหรือบาดแผลจากการถูกยิงหรือสมานกระดูกที่หักได้ ซึ่งไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด ดังนั้นจึงมีการล่าเพื่อเอาน้ำมันเลียงผาใช้ในการรักษาบาดแผลและสมานกระดูก ทำให้ในอดีตเลียงผาถูกล่าเป็นจำนวนมาก เลียงผาแต่ละตัวสามารถสร้างเงินรายได้ให้ผู้ประกอบการขายน้ำมันเลียงผาได้อย่างมหาศาล ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการนำหัวและกระดูกของเลียงผาไปต้มกับน้ำมันมะพร้าวแล้วใส่ขวดขนาด 100-150 ซีซี ขายกันในราคาขวดละ 10 บาท รายได้จึงขึ้นอยู่กับปริมาตรน้ำมันมะพร้าวที่ใส่ลงไป นอกจากการล่าแล้วการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยและการบุกรุกป่าเพื่อเปลี่ยนเป็นพื้นที่เกษตร ทำให้หลายพื้นที่ในปัจจุบันเลียงผาถูกไล่ต้อนให้อยู่ตามภูเขาสูงโดยเฉพาะภูเขาหินปูน นอกจากนี้การทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยบริเวณชายเขาหินปูนที่เลียงผามักจะลงมาหาน้ำและอาหารในที่ต่ำทำให้พื้นที่หากินลดลงและถูกล่าได้ง่ายขึ้น เลียงผาจึงลดจำนวนประชากรลงอย่างมาก นอกจากนี้การระเบิดภูเขาเพื่อการผลิตปูนซีเมนต์และเพื่อการผลิตหินคลุก เป็นการทำลายถิ่นที่อยู่ที่ปลอดภัยของเลียงผาโดยตรง

2.1.8 กวางผาจีน (Chinese goral)

วางผาจีน หรือ กวางผาจีนถิ่นใต้ (Chinese goral, South China goral) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำพวกสัตว์กีบคู่ชนิดหนึ่ง มีรูปร่างหน้าตาคล้ายแพะ มีหูยาว ขนตามลำตัวหยาบและหนา มีสีเทาหรือน้ำตาลเทา มีแถบสีดำพาดอยู่กลางหลัง ตัวเมียจะมีสีขนอ่อนกว่าตัวผู้ บริเวณลำคอด้านในมีขนสีอ่อน ริมฝีปากและรอบ ๆ ตาสีขาว เขาสั้นมีสีดำ ตัวผู้จะมีเขาที่หนาและยาวกว่าตัวเมีย มีความยาวลำตัวและหัว 82–120 เซนติเมตร ความยาวหาง 7.5–20 เซนติเมตร ความสูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ 50–60 เซนติเมตร น้ำหนัก 22–32 กิโลกรัม เป็นสัตว์ที่ตื่นตกใจง่าย เมื่อตกใจจะส่งเสียงร้องสั้นและสูงเป็นสัญญานเตือนภัยถึงตัวอื่น ๆ ในฝูง ใช้ประสาทการมองมากกว่าการดมกลิ่นหรือฟังเสียง ซึ่งต่างจากสัตว์กินพืชทั่วไป มักออกหากินตามทุ่งหญ้าโล่งในเวลาก่อนพระอาทิตย์ตกดินจนถึงเวลาเช้าตรู่ กินอาหารได้แก่ หญ้า, ยอดอ่อนของใบไม้, รากไม้ และลูกไม้เปลือกแข็งจำพวกก่อเป็นอาหารหลัก แม้จะอยู่ในเทือกเขาสูง แต่สามารถว่ายน้ำได้ดีเหมือนเลียงผา และเคยมีรายงานว่าเคยลงมากินน้ำและว่ายข้ามแม่น้ำ มีอายุเต็มที่ 11 ปี มักอาศัยและหากินรวมกันเป็นฝูงตามทุ่งหญ้าบนภูเขาและชะง่อนผาบนเทือกเขาสูง ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 1,000–4,000 เมตร ฝูง ๆ หนึ่งจะมีสมาชิกประมาณ 4–12 ตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 กวางผาจีน (Chinese goral) (Wikipedia. 2556 : Online)

สถานภาพของกวางผาจีน ปัจจุบันเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์แล้ว ในประเทศไทย เป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ปัจจุบัน พบว่ามีเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวที่ดอยม่อนจอง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก มีชื่อเรียกของผู้คนในท้องถิ่นว่า "ม้าเทวดา" เนื่องจากเป็นสัตว์ที่ลึกลับ หายากมาก และเมื่อพบเห็นตัวก็จะหลบหนีไปด้วยความรวดเร็ว โดยถูกล่าเพราะมีความเชื่อว่าน้ำมันจากกะโหลกของกวางผาจีนมีคุณสมบัติทางยาสมานกระดูกรักษาโรคไขข้ออักเสบได้เหมือนกับของเลียงผา โดยมีการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์เพียงแห่งเดียวเท่านั้นในประเทศไทย คือ สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการเพาะเลี้ยงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เริ่มจากพ่อแม่พันธุ์เพียง 2 ตัว ชื่อ "ม่อนจอง" และ"ซีเกมส์" ที่ได้รับมาจากศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเชิงดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ได้มีการปล่อยกวางผาจีนที่เพาะขยายพันธุ์ได้สู่ธรรมชาติทั้งหมด 9 ตัว และมีการติดปลอกคอวิทยุเพื่อทำการติดตามศึกษาต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.9 แมวลายหินอ่อน (Marbled cat)

แมวลายหินอ่อน (Marbled cat) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในวงศ์เสือ (Felidae) ที่มีขนาดเท่ากับแมวบ้าน (Felis catus) แต่มีหางยาวกว่าและมีขนที่หางมากกว่า หัวมีขนาดเล็ก กลมมน สีขนมีลวดลายเป็นแถบหรือเป็นดวงคล้ายลวดลายของเสือลายเมฆ (Neofelis nebulosa) หรือลวดลายบนหินอ่อน

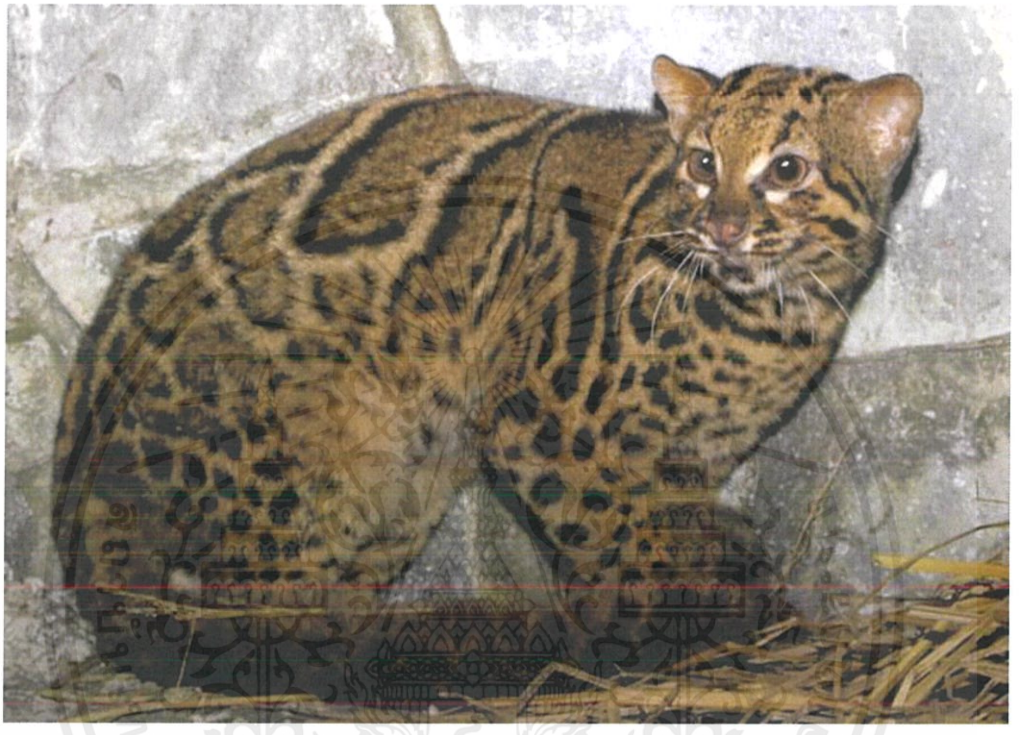

ภาพที่ 2.9 แมวลายหินอ่อน (Marbled cat) (Wikipedia. 2557 : Online)

ได้รับการอนุกรมวิธานโดยตัวอย่างต้นแบบเป็นตัวเมียที่ได้ตัวอย่างจากประเทศไทย ปัจจุบันนักวิชาการแบ่งแมวลายหินอ่อนออกเป็น 2 ชนิดย่อย ได้แก่ P. m. marmorata และ P. m. charltoni ถิ่นอาศัยของแมวลายหินอ่อนอยู่ในรัฐอัสสัมทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย เนปาล (P. m. chartoni) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกาะบอร์เนียว และเกาะสุมาตรา เมื่ออยู่ในป่าทึบตามธรรมชาติจะพบเห็นได้น้อย ปัจจุบันยังมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแมวชนิดนี้อยู่น้อย และยังไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ขณะเดียวกันป่าที่เป็นถิ่นอาศัยก็มีพื้นที่ลดลง ทำให้ปัจจุบันแมวชนิดนี้อยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

พฤติกรรมของแมวลายหินอ่อน เมื่ออยู่ในที่เลี้ยงค่อนข้างดุร้ายกว่าเสือหรือแมวป่าชนิดอื่น ๆ มีอายุในสถานที่เลี้ยงยืนสุด 12 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.10 สมเสร็จ (Malayan tapir, Asian tapir)

สมเสร็จมลายู หรือ สมเสร็จเอเชีย (Malayan tapir, Asian tapir) บ้างเรียก ผสมเสร็จ เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในอันดับสัตว์กีบคี่ นับเป็นสมเสร็จชนิดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและเป็นชนิดเดียวที่พบในทวีปเอเชีย เป็นสัตว์มีหน้าตาประหลาด คือ มีลักษณะของสัตว์หลายชนิดผสมอยู่ในตัวเดียวกัน มีจมูกที่ยื่นยาวออกมาคล้ายงวงของช้าง รูปร่างหน้าตาคล้ายหมูที่มีขายาว หางสั้นคล้ายหมีและมีกีบเท้าคล้ายแรด ลักษณะเด่น คือ บริเวณส่วนหัวไหล่และขาทั้งสี่ข้างมีสีดำ ส่วนกลางลำตัวเป็นสีขาว ใบหูกลม ขนปลายหูและริมฝีปากมีสีขาว มีแผ่นหนังหนาบริเวณสันก้านคอเพื่อป้องกันการโจมตีของเสือโคร่ง ที่จะตะปบกัดบริเวณก้านคอ ลูกที่เกิดใหม่จะมีลวดลายคล้ายแตงไทยและขนยาว และลายนี้จะค่อย ๆ จางลงเมื่ออายุได้ 6-8 เดือน ตัวผู้จะมีขนาดเล็กกว่าตัวเมีย โตเต็มที่ความยาวลำตัวและหัว 220-240 เซนติเมตร ความยาวหาง 5-10 เซนติเมตร ความสูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ 100 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 250-300 กิโลกรัม

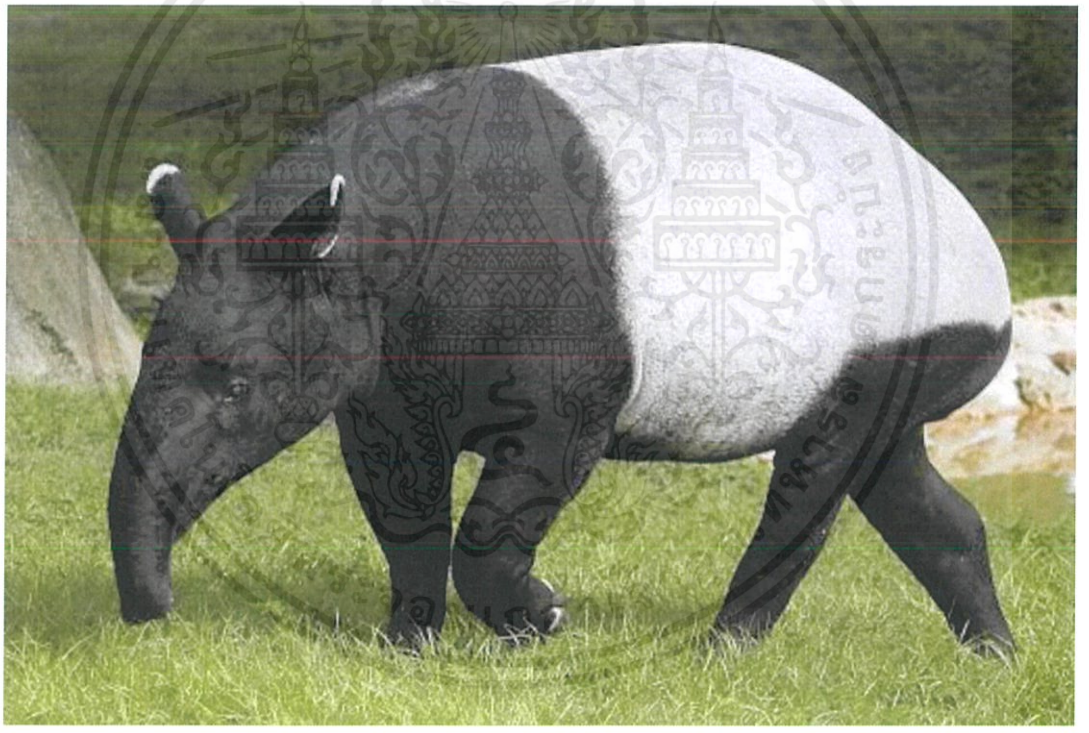

ภาพที่ 2.10 สมเสร็จ (Malayan tapir, Asian tapir) (Andrew Hook. 2556 : Online)

อาศัยและหากินอยู่ตามลำพัง มักอาศัยในป่าที่มีความชื้นสูงและอยู่ไม่ไกลจากแหล่งน้ำ เนื่องจากชอบแช่น้ำ เมื่อหลบภัยก็จะหลบไปหนีแช่ในน้ำจนกว่าแน่ใจว่าปลอดภัยแล้วจึงขึ้นมา รวมทั้งผสมพันธุ์ในน้ำด้วย มีความสามารถว่ายน้ำได้เก่ง อาหารของสมเสร็จได้แก่ ยอดไม้อ่อน, ยอดหวาย, หน่อไม้ นอกจากนี้ยังกินดินโป่งเพื่อเพิ่มแร่ธาตุให้แก่ร่างกาย ออกหากินในเวลากลางคืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีนิสัยชอบถ่ายมูลซ้ำในที่เดิมจนเป็นกองใหญ่ มีสายตาไม่ดีนัก แต่มีระบบประสาทดมกลิ่นและฟังเสียงที่ดีมาก มักใช้จมูกที่ยาวเหมือนงวงช้างช่วยในการดมกลิ่นหาอาหาร และใช้คอที่หนาดันตัวเองเข้าพุ่มไม้ มีการเคลื่อนไหวตัวที่เงียบมาก ปัจจุบัน เป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พุทธศักราช 2535

2.1.11 เก้งหม้อ (Fea's muntjac, Tenasserim muntjac)

เก้งหม้อ หรือ กวางเขาจุก หรือ เก้งดำ หรือ เก้งดง (Fea's muntjac, Tenasserim muntjac) เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในอันดับสัตว์กีบคู่จำพวกกวาง มีลักษณะคล้ายเก้งธรรมดา (M. muntjac) แต่ต่างกันเก้งหม้อจะมีขนบริเวณลำตัวที่เข้มกว่า ใบหน้ามีสีน้ำตาลเข้ม บริเวณกระหม่อมและโคนขามีสีเหลืองสด ด้านล่างของลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อน ขาทั้ง 4 ข้างมีสีดำ จึงเป็นที่มาของอีกชื่อสามัญที่เรียก ด้านหน้าด้านหลังมีสีขาวเห็นได้ชัดเจน หางสั้น หางด้านบนมีสีเข้ม แต่ด้านล่างมีสีขาว มีเขาเฉพาะตัวผู้ เขาของเก้งหม้อสั้นกว่าเก้งธรรมดา ผลัดเขาปีละ 1 ครั้ง มีความยาวลำตัวและหัว 88 เซนติเมตร ความยาวหาง 10 เซนติเมตร น้ำหนัก 22 กิโลกรัม

ภาพที่ 2.11 เก้งหม้อ (Fea's muntjac, Tenasserim muntjac) (Wikipedia. 2557 : Online)

มีการกระจายพันธุ์ในภาคใต้ของพม่า, มาเลเซีย, ภาคตะวันตกและภาคใต้ของไทย เป็นเก้งที่หายากที่สุดชนิดหนึ่งของโลก ครั้งหนึ่งเคยเชื่อว่าเหลือเพียงตัวเดียวในโลก ที่สวนสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดุสิต แต่ปัจจุบัน ยังพอหาได้ตามป่าธรรมชาติและวัดในพรมแดนไทยพม่า ที่พระสงฆ์เลี้ยงอยู่ เก้งหม้ออาศัยอยู่ในป่าที่มีความชื้นสูง เช่น บริเวณหุบเขาหรือป่าดิบชื้นใกล้แหล่งน้ำ อดน้ำได้ไม่เก่งเท่าเก้งธรรมดา ออกหาอาหารตามลำพังในช่วงเย็นหรือพลบค่ำ แต่ในบางครั้งอาจพบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ ในฤดูผสมพันธุ์ จะผสมพันธุ์ในช่วงฤดูหนาว ตั้งท้องนาน 6 เดือน ออกลูกครั้งละ 1 ตัว ปัจจุบันเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2.2 อิทธิพลที่ได้รับ

มาจากเรื่องราวการทำงานเพื่ออนุรักษ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืชของกลุ่มสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า ที่มีภารกิจที่สำคัญเกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า มีหน้าที่ในการกำหนดข้อเสนอนโยบาย กลยุทธ์ วางแผนดำเนินการสงวน คุ้มครอง และอนุรักษ์สัตว์ป่า กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน รูปแบบ เทคนิค วิธีการ และตัวชี้วัด การจัดการพื้นที่และการอนุรักษ์สัตว์ป่า รวมทั้งกำหนดแนวทางการส่งเสริมการบริการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพาะเลี้ยง และการอนุรักษ์สัตว์ป่า ดำเนินการควบคุม กำกับ บริหารจัดการและติดตามการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า รวมทั้งประสานการดำเนินงานตามอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลองและพัฒนาวิชาการด้านสัตว์ป่า ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย กระตุ้นและปลุกจิตสำนึกให้ชุมชนมีความรู้สึกหวงแหนและมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และมีภารกิจอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 วิสัยทัศน์กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2558 : Online)

ข้อมูลสืบ นาคะเสถียร มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร

ภาพที่ 2.13 สืบ นาคะเสถียร (มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร. 2533 : Online)

สืบ นาคะเสถียร อดีตหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง นักวิชาการ นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชายผู้เอาชีวิตเข้าแลกเพื่อเรียกร้องให้สังคมหันมาสนใจ ให้ความสำคัญและปกป้อง ผืนป่า และสัตว์ป่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สืบ นาคะเสถียร เกิดเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2492 ที่อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ในวัยเด็กสืบมีบุคลิกภาพคือเมื่อสนใจหรือตั้งใจจะทำอะไรแล้วก็จะมีความมุ่ง มั่น ตั้งใจทำจริงจัง จนประสบความสำเร็จ และเป็นผู้มี ผลการเรียนดีมาโดยตลอด จบการศึกษาจากคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเริ่มชีวิตข้าราชการกรมป่าไม้ เมื่อปี พ.ศ.2518 สังกัดกองอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งขณะนั้นยังเป็นเพียงหน่วยงานเล็ก ๆ ที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นเท่านั้น เขาตัดสินใจเลือกหน่วยงานนี้เพราะต้องการทำงานเกี่ยวกับสัตว์ป่ามากกว่างานที่เกี่ยวพันกับผลประโยชน์ ป่าไม้โดยตรง

สืบเริ่มงานครั้งแรกที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาเขียว-เขาชมภู่ จังหวัดชลบุรี จุดเริ่มต้นนี้นี่เอง ที่ผลักดันให้สืบ ต้องเข้าไปทำหน้าที่ผู้รักษากฎหมายอย่างเลี่ยงไม่พ้น ที่นี่เขาได้จับกุม ผู้บุกรุกทำลายป่าโดยไม่เกรงอิทธิพล ใด ๆ และเริ่มเรียนรู้ว่าการเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ซื่อสัตว์นั้น เจ็บปวดเพียงไหน

สืบทำงานอยู่ 3-4 ปี ก็ได้รับทุนไปเรียนระดับปริญญาโท สาขาอนุรักษ์วิทยา ที่มหาวิทยาลัยลอนดอนจากนั้นกลับมารับตำแหน่ง หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางพระ จนกระทั่งขอย้ายตัวเองเข้ามาเป็นนักวิชาการกองอนุรักษ์สัตว์ป่า ทำหน้าที่วิจัยสัตว์ป่าเพียงอย่างเดียว ในระยะนี้สืบได้ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ป่าออกมามากมายตั้งแต่การสำรวจติดตามชนิด และพฤติกรรมการทำรังของนก สำรวจแหล่งอาศัยของกวางผาค้นหาและศึกษาพฤติกรรมของเลียงผา มาจนถึงการสำรวจศึกษาสภาพทางนิเวศของป่าห้วยขาแข้งและป่าทุ่งใหญ่นเรศวร งานวิจัยเหล่านี้ ทำให้เขาเริ่มผูกพันกับสัตว์ป่าที่ ตกค้างในอ่างเก็บน้ำซึ่งเกิดจากการสร้างเขื่อนเชี่ยวหลาน จ.สุราษฎร์ธานี

สืบได้ทุ่มเททุกเวลานาที ให้กับการกู้ชีวิตสัตว์ป่าที่หนีภัยน้ำท่วมโดย ไม่ได้คำนึงถึงความปลอดภัยของตน จากการทำงานชิ้นดังกล่าว สืบ นาคะเสถียร เริ่มเข้าใจปัญหาทั้งหมดอย่างถ่องแท้ เขาตระหนักว่าลำพังงานวิชาการเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่อาจหยุดยั้งกระแสการทำลายป่าและสัตว์ป่าอันเป็นปัญหาระดับชาติได้ ดังนั้น เมื่อมีกรณีรัฐบาลจะสร้างเขื่อนน้ำโจนในบริเวณทุ่งใหญ่นเรศวร สืบจึงโถมตัวเข้าคัดค้านเต็มที่ เขารีบเร่งทำรายงานผลการอพยพสัตว์ป่าจากเขื่อนเชี่ยวหลาน เพื่อบอกทุกคนให้รู้ว่า การช่วยเหลือสัตว์ป่าที่ถูกทำลายถิ่นที่อยู่นั้น เป็นเรื่องที่เกือบจะไร้ผลโดยสิ้นเชิง สืบยืนยันว่าการสร้างเขื่อนได้ทำลายล้างเผ่าพันธุ์ แหล่งอาหาร ตลอดจนที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างรุนแรง และกว้างขวางเกินไป กระทั่งความช่วยเหลือจากมนุษย์ไม่สามารถชดเชยได้ โดยการรวมพลังของกลุ่มนักอนุรักษ์ต่าง ๆ ในที่สุดโครงการสร้างเขื่อนน้ำโจนก็ได้ถูกระงับไป

ทว่าสืบ นาคะเสถียร ไม่ได้หยุดอยู่เพียงแค่นั้น กรณีน้ำโจนได้กลายเป็นบทเริ่มต้น ความพยายามของเขาในการที่จะเสนอให้ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและป่าห้วยขาแข้ง มีฐานะเป็นมรดกทางธรรมชาติของโลกโดยได้รับการยกย่องอย่างเป็นทางการจาก องค์การสหประชาชาติ สืบเล็งเห็นว่าฐานะดังกล่าวจะเป็นหลักประกันสำคัญที่คอยคุ้มครองป่าผืนนี้เอาไว้อย่างถาวร

ปลายปี พ.ศ. 2532 สืบได้รับทุนไปเรียนต่อระดับปริญญาเอก ที่ประเทศอังกฤษ พร้อม ๆ กับได้รับมอบหมาย ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ซึ่งเป็นป่าอนุรักษ์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความสำคัญมาก ไม่แพ้ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร และในที่สุดสืบก็ตัดสินใจเดินทางเข้ารับตำแหน่งหัวหน้า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง แม้จะรู้ดีว่าหนทางข้างหน้า เต็มไปด้วยความยากลำบากนานัปการ ป่าห้วยขาแข้งเป็นผืนป่าที่อุดมไปด้วยพรรณไม้ และสัตว์ป่าอันล้ำค่าทำให้หลายฝ่ายต่างก็จ้องบุกรุกทำลาย เพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง ตั้งแต่วันแรกที่เข้าไปรับงานเป็นหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง สืบได้แสดงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ ที่จะรักษาป่าผืนนี้ไว้ให้ได้อย่างชัดแจ้ง เขาได้ประชุมเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าห้วยขาแข้งทั้งหมด และได้ประกาศให้รู้ทั่วกันว่า "ผมมารับงานที่นี่ โดยเอาชีวิตเป็นเดิมพัน"

ภาพที่ 2.14 ป่าห้วยขาแข้งทางตอนใต้ (สืบ นาคะเสถียร. 2532 : Online)

สืบ นาคะเสถียร พยายามปกป้องป่าห้วยขาแข้งอย่างเข้มแข็ง แต่ก็ไม่อาจหยุดยั้งการบุกรุกของกลุ่มที่ แสวงหาผลประโยชน์ได้ การดูแลผืนป่าขนาดหนึ่งล้านไร่ด้วยงบประมาณและกำลังคนที่จำกัด กลายเป็นภาระหนักอึ้งที่ตกอยู่บนบ่าของเขา มันทั้งกัดกร่อน บั่นทอนและสร้างความตึงเครียดให้กับสืบอยู่ตลอดเวลา สืบค้นพบว่า ปัญหาสำคัญของห้วยขาแข้งเกิดจากความยากจน ที่ดำรงอยู่โดยรอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งนี้ ทำให้กลุ่มผลประโยชน์และผู้มีอิทธิพลสามารถยืมมือชาวบ้านในเขตป่าสงวน เข้ามาตัดไม้และลักลอบล่าสัตว์ ในเขตป่าอนุรักษ์ได้อย่างต่อเนื่อง ในทรรศนะของเขา หนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาได้คือการ สร้างแนวป่ากันชนขึ้นมา จากนั้นก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อพยพราษฎรออกนอกแนวกันชนและพัฒนาแนวกันชน ให้เป็นชุมชนที่ชาวบ้านสามารถเข้าไปหาประโยชน์ได้

อย่างไรก็ตาม สืบไม่มีอำนาจเพียงพอที่จะเข้าไปจัดการเรื่องนี้ให้ปรากฏเป็นจริง ดังนั้นเขาจึงได้ พยายามประสานงานกับผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว แต่ดูเหมือนจะไม่มีใครสนใจฟัง ปล่อยให้สืบต้องดูแลป่าห้วยขาแข้งไปตามยถากรรม ด้วยความเหนื่อยล้า ความผิดหวัง และความคับแค้นใจ สืบ นาคะเสถียรตัดสินใจผ่าทางตันด้วยการสั่งเสีย ลูกน้องคนสนิท และเขียนจดหมายสั่งลา 6 ฉบับแล้วสวดมนต์ไหว้พระจนจิตใจสงบ ขณะที่ฟ้ามืดกำลัง เปิดม่านรับวันใหม่เมื่อ 1 กันยายน พ.ศ. 2533 สืบ นาคะเสถียร ผู้ที่รักป่าไม้ สัตว์ป่าและธรรมชาติด้วยกาย วาจา และใจ ต่อหน้าเปลวเพลิงที่พาร่างของสืบไปสู่นิรภพอันถาวรเพื่อนพ้องนักอนุรักษ์ ธรรมชาติ ต่างเห็นความจำเป็น ที่จะต้องรักษาอุดมคติของเขาให้คงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 2.3 รายการ The Gardener คนรักสวน ตอน กระถางดินเผา รายการที่จะทำให้คุณรู้จักและรักสวนมายิ่งขึ้น พบกับแล่งแต่งสวน และเรื่องราวการแต่งสวนในมุมมองของคนทำสวนตัวจริง

2.3 แนวความคิดสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้อ่านและศึกษาสาเหตุการเสียชีวิตเกี่ยวกับสัตว์ป่า การดูรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเก็บรวบรวมข้อมูลภาพในด้านความงาม กริยาท่าทาง สถานที่อยู่อาศัย ได้จากกลุ่มอนุรักษ์และมูลนิธิที่ทำงานเพื่อสัตว์ป่าและผืนป่าอย่างทุ่มเท เพียงเพื่อให้เหล่าสัตว์ป่าและผืนป่านั้นมีชีวิตอยู่รอด และขยายพื้นที่สีเขียวต่อไปให้คนในยุคสมัยใหม่ได้รู้จัก ได้เห็น และเมื่อการเพาะพันธุ์เกิดการสำเร็จอย่างมาก ผู้คนจะได้สัมผัสกับสัตว์ป่าที่ถูกขึ้นชื่อว่าเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์หายไปจากประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

จากจุดเริ่มต้นของความชื่นชอบ หลงใหลในรูปลักษณ์สัตว์ และเรื่องราวสาเหตุที่เกิดกับบรรดาสัตว์ป่าสงวนที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ข้าพเจ้าได้นำเสนอรูปทรงสัตว์ป่าสงวนซึ่งเป็นที่โดดเด่นในการนำเสนอการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเนื้อหาสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าได้สัมผัสจากกระบวนการศึกษาหาข้อมูลทางสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออินเตอร์เน็ต เชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกออกมาในรูปทรงอินทรีและรูปทรงเรขาคณิต ซึ่งข้าพเจ้านำรูปทรงสัตว์ป่าสงวนและตึก อาคาร บ้านเรือน มาจัดวางเป็นวงกลมที่มีความหมายถึงความไม่มีที่สิ้นสุด มาเป็นแรงขับเคลื่อนของเนื้อหาอารมณ์ ความสูญเสีย การเปลี่ยนแปลงที่มีแต่ขยายวงกว้างออกไปและผลักดันสัตว์ป่าออกไปจากพื้นที่ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้ เนื้อหาแรงบันดาลใจเหล่านี้เชื่อมโยงเข้าสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยกระบวนการปั้นดินเหนียวที่นำมาทำให้เกิดเป็นผลงานประกอบกับจินตนาการของเรื่องราวจากอารมณ์ความรู้สึก

3.1 การสร้างภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง

ภาพร่างชุดที่ 1

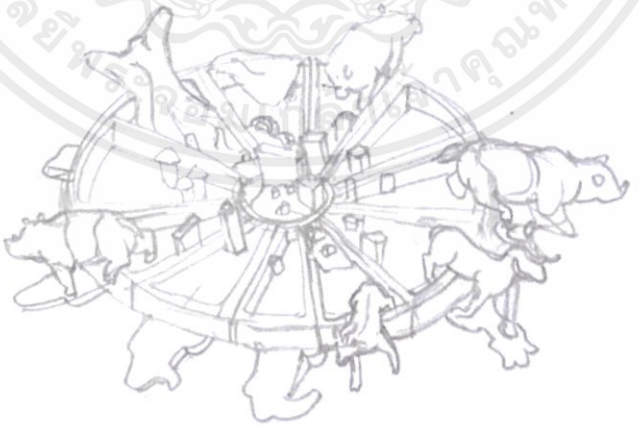

ภาพที่ 3.1 ภาพร่างชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพร่างชุดนี้มีแนวความคิดมาจากเรื่องราวการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนของมนุษย์ ที่ได้เข้าไปยึดครองพื้นที่ ทำให้สัตว์ป่า ต้องหลีกหนีออกจากพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง เพื่อที่จะเอาชีวิตรอด

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการทำผู้คนตระหนักถึง ชีวิตของสิ่งมีชีวิตในป่า ที่ตนเองได้เข้าไปรุกล้ำทำลาย

3.2 กระบวนการสร้างงาน

3.2.1วัสดุอุปกรณ์ในการทำดินเผา

ภาพที่ 3.2 ดินเหนียว

ภาพที่ 3.3 อุปกรณ์ปั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2วัสดุอุปกรณ์ในการเก็บดิน

ภาพที่ 3.4 ถังพลาสติกใหญ่

ภาพที่ 3.5 พลาสติกคลุมดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 วัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการผสมดินเหนียว

ภาพที่ 3.6 ดินเหนียว

ภาพที่ 3.7 ทราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.8 เศษดินเผาทุบละเอียด

ภาพที่ 3.9 แกลบเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10 จอบ

ภาพที่ 3.11 กระบะผสมปูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 วัสดุอุปกรณ์ในการเผาดิน

ภาพที่ 3.12 เตาเผาที่ทำจากอิฐมอญ

ภาพที่ 3.13 เตาเผาที่ทำจากถัง 200 ลิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.14 เศษใบไม้

ภาพที่ 3.15 กิ่งไม้ ท่อนไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างชิ้นงาน

1. นำดินเหนียวมากองตากให้แห้งสนิทไว้เตรียมใช้งานเรียกว่า กองดิน เมื่อดินแห้งจึงนำมาทุบ ให้มีขนาดเท่าก้อนกรวด และทุบกระถางดินเผาหรือดินที่ได้ทำการเผาแล้ว ให้เป็นเศษเล็กๆ

ภาพที่ 3.16 ทุบดิน

ภาพที่ 3.17 ทุบกระถางดินเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. นำดินที่ทุบแล้ว ผสมกับทราย แกลบเผา และเศษดินเผา ในอัตราส่วน 3 : 1 : 1 โดยใช้ดินเหนียว 3 ส่วน ทราย 1 ส่วน แกลบเผาและเศษดินเผารวมกัน 1 ส่วน ผสมส่วนผสมเข้าด้วยกัน แล้วรดน้ำ โดยใช้แท่งเหล็กหรือแท่งไม้ แทงลงในดินให้เกิดรู เพื่อให้น้ำสามารถไหลลงไปชั้นล่างสุดได้

ภาพที่ 3.18 ผสมดิน

ภาพที่ 3.19 เจาะรูใส่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. คลุมด้วยแผ่นพลาสติกไว้ 2 วัน เพื่อให้เนื้อดินพร้อมสำหรับการปั้น เมื่อครบวันจึงเปิดพลาสติกออกแล้วทำการใช้จอบผสมส่วนผสมดินให้เข้ากันอีกครั้ง แล้วจึงนำมานวดเป็นเส้นเตรียมไว้สำหรับปั้นชิ้นงาน

ภาพที่ 3.20 คลุมดินด้วยพลาสติก

ภาพที่ 3.21 ผสมดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นำดินมาปั้นขึ้นรูปตามแบบ โดยเริ่มจากการขึ้นรูปส่วนลำตัว คอ และส่วนหัว ส่วนลำตัวเสร็จ นำมาต่อขาที่ขึ้นรูปเป็นทรงกระบอก ใส่หู หาง และเขา เสร็จแล้วไปผึ่งให้หมาดๆ แล้วนำไปแต่งผิวเรียบ เมื่อแต่งผิวเสร็จแล้วนำมาเก็บสัดส่วนและรายรายละเอียดต่อให้เสร็จตามรูปแบบที่ร่างไว้แล้วนำไปตากให้แห้ง

ภาพที่ 3.22 ใส่ส่วนขา

ภาพที่ 3.23 เก็บผิว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.24 เก็บสัดส่วน

ภาพที่ 3.25 เก็บรายละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เริ่มปั้นส่วนฐาน โดยปั้นเป็นแผ่นใหญ่ เมื่อได้แล้วนำกระดาษที่วาดเป็นวงกลมมาทาบลงบนแผ่นดินเหนียวแล้วทำการตัดดินเหนียวออกตามแผ่นกระดาษ แบ่งชิ้นวงกลมให้เท่ากับจำนวนชิ้นตัวงานสัตว์ป่าสงวน ทำวงอีกวงตรงกลางเพื่อทำเป็นอีกชิ้นที่ใส่ตึก อาคาร บ้านเรือน

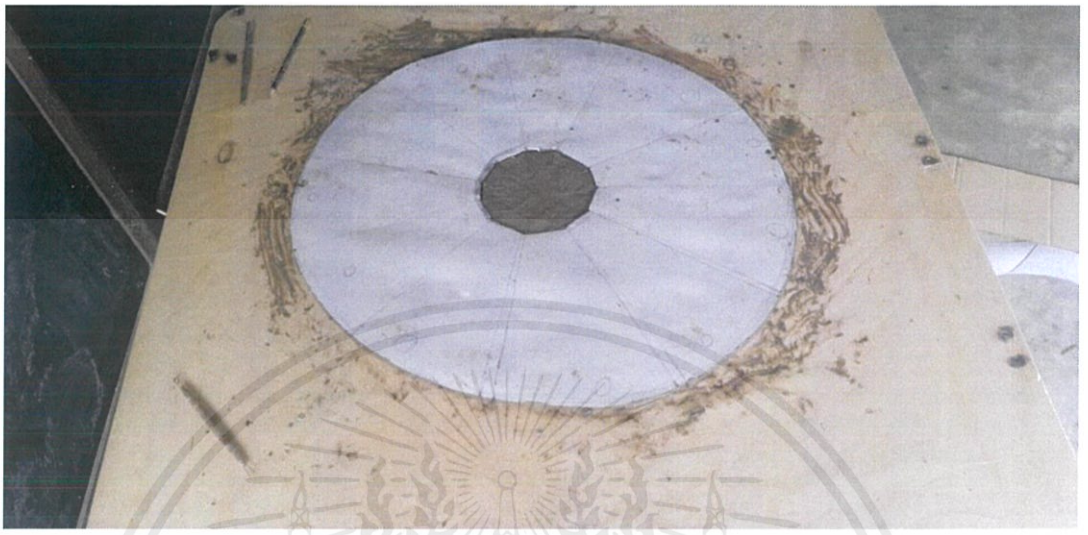

ภาพที่ 3.26 ตัดฐาน

ภาพที่ 3.27 แบ่งชิ้นงานฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ปั้นขอบแต่ละช่อง ใช้นิ้วโป้งกดดินให้ผสานติดกัน ใช้คัตเตอร์ในการกรีดขอบแยกแต่ละช่องอีกทีเพื่อไม่ดินติดกัน ฐานสามารถยกแยกเป็นชิ้นๆได้ สุดท้ายใช้ไม้ปั้นแต่งขอบให้เรียบร้อย

ภาพที่ 3.28 ใส่ขอบฐาน

ภาพที่ 3.29 กดดินให้ผสานกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ใส่ส่วนประกอบพื้นยืนติดฐาน เริ่มจากนำดินเหนียวมาทำเป็นแผ่น แล้วนำมาประกอบเข้ากับฐานที่ปั้นตามแบบที่ร่างไว้ นำตัวชิ้นงานสัตว์สงวนมาวางจัดท่าทางเดิน เพื่อกำหนดจุดยืน เสร็จแล้วตกแต่งให้เรียบร้อย

ภาพที่ 3.30 นำแผ่นดินขึ้นรูปทรง

ภาพที่ 3.31 วัดจุดยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ปั้นส่วนประกอบ ตึก อาคาร บ้านเรือน โดนนำดินมาทำเป็นแผ่นตัดเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ม้วนปลายมาประกอบแล้วกดให้ปลายผสานกัน บีบให้เป็นรูปทรงเหลี่ยม ใช้ไม้ปั้นแต่งผิวและขอบ นำไปประกอบใส่ฐานใช้นิ้วกดดินผสานกัน ตึกที่มีรายละเอียดใส่รายละเอียดให้เรียบร้อยก่อนนำไปประกอบใส่ฐาน เสร็จสิ้นแล้วจึงนำไปตากให้แห้ง

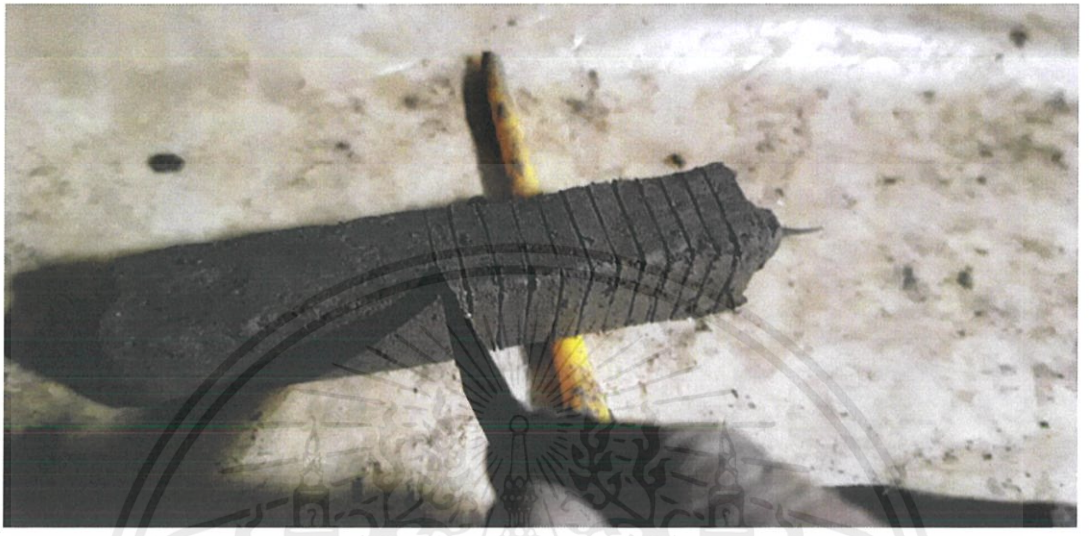

ภาพที่ 3.32 เก็บรายละเอียดตึก

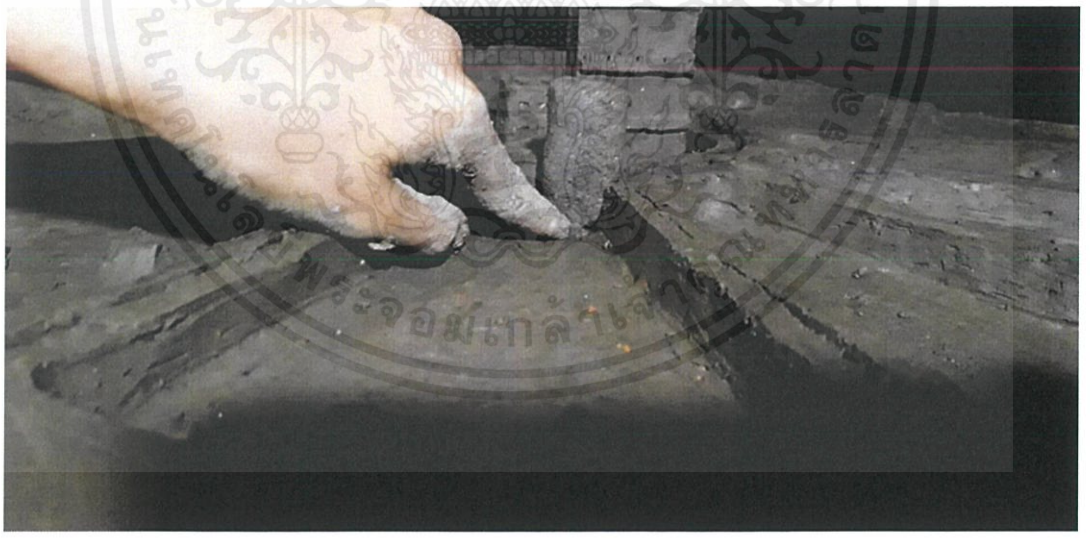

ภาพที่ 3.33 ติดตึกเข้ากับฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ชิ้นงานรูปสัตว์ป่าสงวนใช้การเผาแบบอบแกลบเพื่อให้ผิวงานมีสีดำ โดยเตรียมที่เผาสำรับเผางาน แบบอบแกลบที่สร้างจากอิฐมอญ นำชิ้นงานที่ปั้นเรียบร้อยและแห้งดีแล้วนำไปใส่ปี๊บเพื่อลดการเสียหายจากการที่ชิ้นงานตกหล่นเมื่อแกลบมอดมดแล้ว

ภาพที่ 3.34 ที่เผาแบบอบแกลบ

ภาพที่ 3.35 ใส่ชิ้นงานในปี๊บ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ใส่แกลบลงไป 1 ชั้น นำปี๊บที่ใส่ผลงานวางบนฐานอิฐมอญ โดยวางันน้ำชนกัน หลังจากนั้นใส่แกลบปิดอีกที นำเศษไม้กิ่งไม้มาจุดไฟแกลบติดไฟ เมื่อแกลบเริ่มติดไฟแล้วนำแกลบที่เหลือโรยกลบไฟ ไฟดับหรือติดอยู่สามารถสังเกตได้จากควัน ถ้ามีควันแสดงว่าแกลบยังมีการเผาไม่อยู่ รอจนอบเสร็จ 1 คืน

ภาพที่ 3.36 ใส่แกลบชั้นแรก

ภาพที่ 3.37 ใส่แกลบชั้นสุดท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.38 จุดไฟด้วยเศษใบไม้บนกองแกลบ

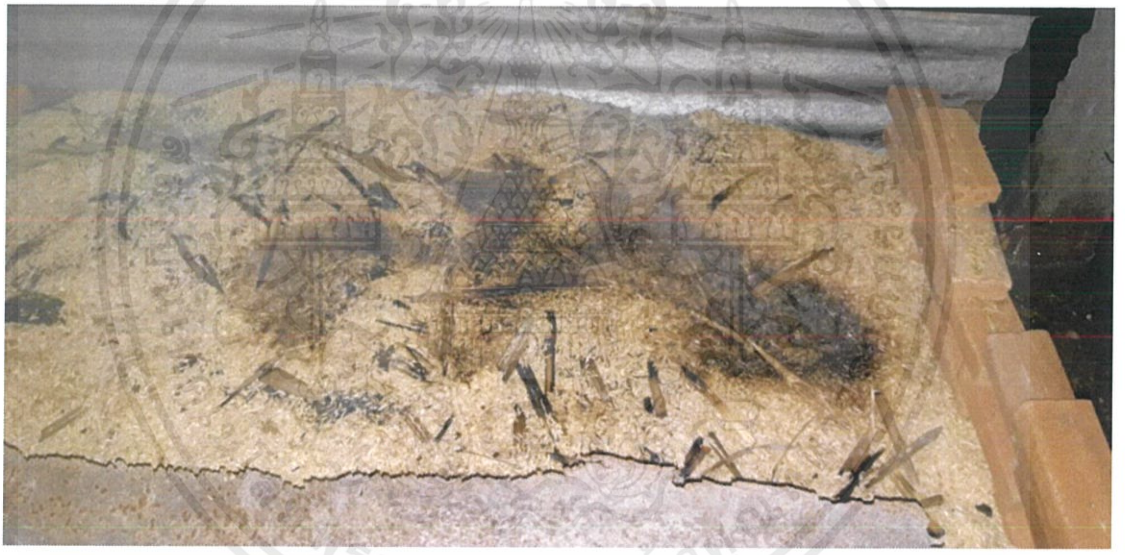

ภาพที่ 3.39 แกลบติดไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. เมื่อเผาได้ตามที่กำหนดเวลา แล้วนำชิ้นงานที่เผาเรียนร้อยแล้วออกจากเตาคัดเลือกชิ้นงานที่มีสภาพดี

ภาพที่ 3.40 นำชิ้นงานที่เผาเสร็จออก

ภาพที่ 3.41 ผึ่งชิ้นงานให้หายร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. นำถัง 200 ลิตรมาทำเป็นเตาเผาส่วนฐาน โดยผ่าเอาส่วนก้นถังออก เจาะรูเป็นช่องสำรับใส่ฟืน ด้านบนถังเจารูเพื่อที่จะนำแผ่นสังกะสีที่ได้ทำการม้วนและมัดไว้ มาวางใส่เป็นปล่องเพื่อดึงควันออก เจาะอีกด้านของถังเป็นช่องไว้สำหรับนำชิ้นงานใส่ไปด้านในถัง

ภาพที่ 3.42 ถังที่ทำการเจาะช่องใส่ฟืนละเปิดก้นถัง

ภาพที่ 3.43 ติดฝาปิดช่องใส่ชิ้นงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.44 แผ่นสังกะสีที่นำมาม้วนทำเป็นปล่องควัน

13. นำตะแกรงเหล็กมาตัดให้ขนาดที่สามารถใส่ไปด้านในถังได้ เจารูถังเพื่อนำแท่งเหล็กเสียบใส่ไว้วางตะแกรงวางชิ้นงาน วัดความห่างของชั้นวางชิ้นงานให้มีความเหมาะสมพอดี นำชิ้นงานวางเรียงบนตะแกรงที่อยู่ภายในถัง

ภาพที่ 3.45 ตัดตะแกรงเหล็กเป็นที่วางชิ้นงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.46 นำตะแกรงเหล็กใส่ในถังและนำเหล็กมาขัดเพื่อวางตะแกรง

14. เผาช่วงแรกควรปิดปล่องก่อน เมื่อเริ่มเพิ่มอุณหภูมิจึงค่อยๆเปิดปล่องออก ส่วนช่องใส่ฟืนน้ำแผ่นเหล็กมาปิดให้เหลือช่องลมเพียงเล็กน้อย เมื่ออุณหภูมิเริ่มร้อนขึ้นสักครึ่งวันจึงค่อยๆเปิดช่องใส่ฟืนให้กว้างขึ้นเพื่อให้ไฟแรงขึ้น เมื่อไฟแรงขึ้นนั้นต้องคอยดูใส่ถ่านให้สมดุลกัน

ภาพที่ 3.47 ใส่ฟืนเพิ่มอุณหภูมิไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. เช็คชิ้นงานว่าเริ่มเปลี่ยนเป็นสีแดงหรือยัง ถ้าชิ้นงานเปลี่ยนสีแล้ว เปิดช่องลมทั้งหมด ใส่ฟืนเพื่อเร่งไฟไปอีก 5- 6 ชั่วโมง เมื่อครบเวลาปิดช่องลมทุกช่อง และปิดรูเตาทุกรูด้วยดิน ปล่อยทิ้งไว้ให้เตาเย็น จึงนำผลงานออกมา

ภาพที่ 3.48 ปิดรูช่องลมด้วยดินเหนียว

ภาพที่ 3.49 เตาเย็นจึงนำชิ้นงานออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

ความคิดจากเนื้อหา นำไปสู่ชิ้นงานที่สร้างสรรค์ในรูปแบบการนำเสนอเรื่องราวสัตว์สงวน ใช้เทคนิคปั้นดินเผา โดยการปั้นเป็นรูปร่างสัตว์ป่าสงวน มีเอกลักษณ์เฉพาะตน ที่เมื่อผู้คนได้เห็นแล้วสามารถรับรู้ได้ทันที ว่าเป็นสัตว์ชนิดใด

4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุ

ด้วยเอกลักษณะเฉพาะของสัตว์ป่าสงวน ที่มีความแตกต่างกันไป เมื่อมองแล้วสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นสัตว์ชนิดใด

ผลงานชิ้นที่ 1 รูปทรง

ภาพที่ 4.1 โมเดลสัตว์ป่าสงวน

เป็นรูปทรงธรรมชาติ (Nature Form) ของสัตว์ป่าสงวน ที่มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยยึดเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เพื่อแบ่งแยกชนิดของสัตว์ป่าสงวน และการจัดวางเป็นรูปทรงกลมของงานเพื่อแทนความหมายของการไม่มีที่สิ้นสุดในการเปลี่ยนแปลงของชีวิตสัตว์ป่าสงวน และพื้นที่ป่าที่ถูกรุกราน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานชิ้นที่ 1 ลักษณะผิว

ภาพที่ 4.2 โมเดลสัตว์ป่าสงวน

ลักษณะผิวเป็นผิวของดินเผา มีความหยาบและแข็ง แทนลักษณะผิวสัมผัสขนของสัตว์ป่า

ผลงานชิ้นที่ 1 น้ำหนัก

ภาพที่ 4.3 โมเดลสัตว์ป่าสงวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ ทำให้ ชิ้นงานเกิดน้ำหนักที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ

เป็นน้ำหนัก ที่เกิดจากแสงของธรรมชาติ ที่ตกกระทบลงบนวัตถุทำรู้สึกเห็นความชัดเจนได้ของกล้ามเนื้อ

4.2วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ

รูปทรงที่เน้นเป็นหลักคือ รูปทรงสัตว์ ที่มีรูปแบบเป็นสัตว์ป่าสวน โดยรูปแบบที่ข้าพเจ้านำมาทำงานนั้น เป็นรูปแบบที่ดูแล้วมีความเรียบง่ายในการเข้าใจ ทำให้เมื่อมองไปแล้วเจอจุดเด่นอย่างง่ายดาย ซึ่งเกิดความรู้สึกที่มองแล้วรับรู้ได้ชัดเจน มองแล้วสามารถเข้าใจได้โดยองค์ประกอบที่บ่งบอกอย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.4 โมเดลสัตว์ป่าสงวน

ภาพผลงานชิ้นที่ 1

1.ความกลมกลืน (Harmony)

ความกลมกลืนของชิ้นงานรูปสัตว์ ที่จัดวางในรูปแบบวงกลม ทำให้รู้สึกเป็นงานชิ้นเดียวกัน

2.ความหลากหลาย (Varity)

มีความหลากลายในรูปแบบของสัตว์แต่ละชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.ความสมดุล (Balance)

งานชิ้นนี้มีความสมดุลโดยรูปทรงที่วางล้อมรอบกันเป็นวงกลม

4.สัดส่วน (Proportion)

เป็นรูปทรงธรรมชาติ ตามรูปแบบของสัตว์ป่าสงวน

5.ความเป็นเด่น (Dominance)

จุดเด่นมีส่วนเดียวเท่านั้นคือ สัตว์ป่าสงวน

6.การเคลื่อนไหว (Movement)

ผลงานชิ้นนี้มีลักษณะท่าทางของการวิ่งและเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานศิลปกรรมในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้หัวข้อ “สิ่งมีชีวิตในป่าที่ถูกลืมเลือน” ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากข่าวการล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน การเผาป่าทำไร่สวนหรืออยู่อาศัย จากช่องทางสื่อโทรทัศน์ สื่ออินเตอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ ได้รับจากการศึกษาบทความ งานวิจัยสัตว์ป่า ภาพถ่ายสัตว์ป่า ของกลุ่มนักอนุรักษ์สัตว์ป่า และความชื่นชอบ หลงใหลในรูปลักษณ์ที่สวยงามของสัตว์ป่าโดยส่วนตัว ข้าพเจ้าได้นำความชอบและหลงใหลในความงามนี้มาเชื่อมโยงกับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะดูเรื่องราวของสัตว์ป่าที่ถูกรุกล้ำในพื้นที่อาศัย จนทำให้สัตว์ป่าเหล่านั้นต้องหลีกหนีไปหาที่อาศัยใหม่ในพื้นที่อื่น ซึ่งส่งผลกระทบกับสัตว์ป่าเหล่านั้นมาก ในเรื่องการหากิน การตกเป็นเหยื่อของผู้ล่าในถิ่นใหม่และมนุษย์ การแย่งชิงที่อยู่อาศัย การหาคู่สืบพันธุ์ ทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมาก จนทำให้สัตว์ป่าบางชนิดถูกขึ้นชื่อเป็นสัตว์สงวนที่มีความเสียงสูญพันธุ์ ความรู้สึกได้ก่อตัวขึ้นจากเรื่องราวการสูญเสียทางสื่อ บทความ ภาพถ่ายที่ได้รับขับเคลื่อนให้เกิดเรื่องราวในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ข้าพเจ้าได้นำความรู้สึกของความเศร้าใจที่ได้รับจากการอ่านเรื่องราวของสัตว์ป่าสงวนที่ถูกผู้คนส่วนมากมองว่าไม่มีความสำคัญว่าสัตว์ป่าสงวนเหล่านั้นจะมีอยู่หรือไม่มี ถูกมองว่าไม่คุ้มค่ากับการที่ต้องเสียเงินเพื่อช่วยเหลือเหล่าสัตว์ป่าสงวน ที่ไม่มีความน่ารัก หรือสวยงาม ผู้คนได้มีการรุกล้ำเข้าพื้นที่ป่าสงวนทำลายที่อยู่อาศัยของสัตว์ เพื่อใช้พื้นที่ในการทำธุรกิจและที่อยู่อาศัย การสร้างตึก อาคาร บ้านเรือนมากมายได้ส่งผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า ข้าพเจ้านำเรื่องราวนี้มาเชื่อมโยงกับรูปทรงอินทรีย์ซึ่งเป็นรูปทรงของสัตว์ป่าสงวน นำมาเป็นส่วนสำคัญในชิ้นงาน ซึ่งมีรูปทรงเลขาคณิตของตึก อาคาร บ้านเรือนมาใช้ประกอบเรื่องราว

จากข้อมูลทั้งหมดในข้างต้นนี้ข้าพเจ้าได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปกรรมโดยนำตึก อาคาร บ้านเรือนที่มีขนาดและรูปทรงที่แตกต่างกัน สร้างสรรค์ในรูปแบบประติมากรรมดินเผาในการสร้างสรรค์ผลงานได้ถูกเชื่อมโยงกับรูปทรงอินทรีย์คือ “สัตว์ป่าสงวน” ซึ่งเป็นส่วนเด่นในงานที่ต้องการนำเสนอ ผลงานของข้าพเจ้านั้นได้รับอิทธิพลจากบทความ ภาพถ่าย และงานวิจัย ของกลุ่มสำนักงานอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มูลนิธิสืบนาคะเสถียร และเว็บเพ็จตนรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ข้าพเจ้านำมาเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานและค้นคว้าหาแนวทางเพื่อที่จะขยายต่อแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองให้มีลักษณะตามแบบที่ตนเองคิด

ในการทำภาพร่างซึ่งเป็นภาพต้นแบบในการขยายงานจริงนั้น ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าหาข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมโครงสร้าง ลักษณะเด่นที่สวยงามของสัตว์ป่าสงวน ที่เป็นเอกลักษณ์จากภาพถ่ายและข้อมูลที่ค้นหาแล้วนำมาผสมผสานประกอบเรื่องราวในการทำโมเดลต้นแบบจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการสร้างสรรค์ที่ใช้รูปทรงที่สวยงามและเป็นเอกลักษณ์ของสัตว์ป่าสงวน ข้าพเจ้าได้เก็บรวบรวมรูปภาพรูปทรงที่สวยงามของสัตว์ป่าสงวนและตึก อาคาร บ้านเรือนที่น่าสนใจและได้นำมาทำโมเดลตามเรื่องราว เมื่อได้โมเดลที่ผ่านการคัดเลือกก็ถึงกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้านำเสนอผลงานจำนวน 1 ชุด 12 ชิ้น ภายใต้หัวข้อ “สิ่งมีชีวิตในป่าที่ถูกลืมเลือน” โครงสร้าง สีเกิดจากเทคนิคการเผาที่ทำให้เกิดเป็นสีที่ทำให้รู้สึกมืดมน และเรื่องราวตามอารมณ์ความรู้สึกซึ่งรูปทรงและเรื่องราวเรื่องราวถูกเชื่อมโยงนำมาเป็นแรงขับเคลื่อนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก โดยใช้รูปทรงของสัตว์ป่าสงวนและตึก อาคาร บ้านเรือน มาวางเรียงเป็นวงกลมเพื่อแทนความหมายของการไม่มีที่สิ้นสุดในการเปลี่ยนแปลงของชีวิตสัตว์ป่าสงวน และพื้นที่ป่าที่ถูกรุกรานเป็นสัญลักษณ์หนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานนี้ การวางตึก อาคาร บ้านเรือน กระจายทั่วงานและสัตว์ป่าสงวนต่างพากันวิ่งหนีออกไปเกิดจากอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากเรื่องราวที่ค้นหามาทำให้ผลงานที่สร้างสรรค์นั้นออกมาได้อย่างสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างน่าพึงพอใจ ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในชุดนี้สามารถเป็นข้อมูลและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสืบสานเนื่องต่อไปและสามารถเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ศึกษาสนใจศิลปะในแนวทางเดียวกันนี้ต่อไป

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้มีอุปสรรคอย่างแรกในเรื่องของการทำชิ้นส่วนชิ้นงานหัก โดยเกิดจากการปรับผิว ใส่รายละเอียดชิ้นงานอย่างขาดความระวัง ข้าพเจ้าได้แก้ไขโดยการต่อชิ้นส่วน ด้วยการหยดน้ำตรงส่วนที่หัก นำมาประกบกันแล้วใช้ดินเหนียวปาดอุดรอยเก็บรูปทรงและผิวให้เรียบร้อย จึงนำไปใส่ถุงพลาสติกผูกปากถุงหลวมๆทิ้งไว้จนส่วนที่ต่อแห้ง เตาที่ต้องเผากลางแจ้งก็ประสบปัญหากับฝนที่ตกอย่างต่อเนื่อง ทำการเผาเกิดการยุดชะงักชั่วครู่ ได้แก้ปัญหาโดยการขนย้ายเตาเผาเข้าทำในที่ร่มใต้หลังคา ในการขนย้ายผลงานมีความยุ่งยากเล็กน้อยเพราะต้องใส่รถเดินทางไปที่จัดแสดงงานเนื่องจากชิ้นงานมีความเปราะจึงต้องขนย้ายอย่างระมัดระวัง เมื่อชิ้นงานแตกหักให้ใช้การซ่อมโดยการใช้กาวต่อเพื่อให้ผลงานมีภาพรวมที่ดีก่อนจัดแสดงงาน ในการปฏิบัติงานมีปัญหากับสภาพอากาศเมื่อฝนตกความชื้นทำให้ผลงานแห้งล่าช้า เมื่อมีแดดจัดผลงานหดตัวไม่เท่ากันทำให้ผลงานเกิดรอยร้าวและแตก เพราะฉะนั้นต้องหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ไม่ชื้นจนเกินไปและแสงไม่จัดจนเกินไปอยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสมเพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์. 2551. **ทำไมเราต้องอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตที่ใกล้สูญพันธุ์.**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.seub.or.th. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแงชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2552. **สัตว์ป่าสงวนในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

บุษบง กาญจนสาขา, ศุภกิจ วินิตพรสวรรค์. 2553. **สถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ในประเทศไทย.** ครั้งที่พิมพ์1. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

มงคล สาฟูวงศ์. 2555**. ความหลากหลาย ความชุกชุม และพื้นที่อาศัยที่เหมาะสมของสัตว์ป่า บริเวณแนวเชื่อมต่อป่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

Nation Multimedia. 2557. 40 Rarest remaining Thai wildlife. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.nationmultimedai.com/top40/news/6. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Seejan Gyawali. 2557. Birds of India. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.kolkatabirds.com/#sthash.sMLc1QBu.dpbs. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Jukofsky, Diane. 2557. Javan Rhinoceros (Rhinoceros sondaicus). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rainforest-alliance.org/kids/species-profiles/javan-rhinoceros. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2557.กระซู่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/กระซู่. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2557. กูปรี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/กูปรี. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2557. ควายป่า. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/ควายป่า. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2557. ละองละมั่ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/ละองละมั่ง. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2556. กวางผา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/กวางผา. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Wikipedia. 2552. นกแต้วแร้วท้องดำ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/นกแต้วแร้วท้องดำ. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2556. แมวลายหินอ่อน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/แมวลายหินอ่อน. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Wikipedia. 2557. เก้งหม้อ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://th.wikipedia.org/wiki/เก้งหม้อ. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

Zoo Chat. 2557. Maned Serow (Capricornis sumatraensis). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.zoochat.com/662/maned-serow-capricoris-sumatraensis-121950/. (วันที่ค้นข้อมูล : 25 พฤษภาคม 2563).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อผลงาน ชีวิตในป่าที่ถูกลืม, 2562

เทคนิค ประติมากรรมดินเผา

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นางสาว กนกวรรณ ไชยพิพัฒนขจร

วันเดือนปีเกิด 24 พฤศจิกายน 2540

สถานที่เกิด ชลบุรี

ประวัติการศึกษา

ระดับมัธยมตอนต้น โรงเรียนพนัสพิทยาคาร

ระดับ ปวช. (ประกาศนียาบัตรวิชาชีพ) วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี

ระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 54 หมู่ 11 ตำบล หมอนนาง อำเภอ พนัสนิคม จังหวัด ชลบุรี 20140

เบอร์โทรศัพท์ 094-4263570

E-mail : Kanokwan.chaipipat@gmail.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้